

Sommerens store utendørsarrangementer

Innspill fra arbeidsgruppe nedsatt av Kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja

Versjon 9 – 07.03.21

Oppsummering

Arbeidsgruppens anbefaler at arrangører og myndigheter i fellesskap legger til rette for at sommerens store utendørsarrangementer kan gjennomføres med et sett av risikoreduserende tiltak.

En kombinasjon av vaksiner, hurtigtesting, helsepass og andre etablerte smitteverntiltak vil bidra til at store arrangementer kan gjennomføres uten større smitterisiko enn i samfunnet forøvrig frem til pandemien er bekjempet. En gradvis gjenåpning av fellesopplevelser som festivaler, arrangementer innenfor kultur og idrett vil gi en rekke positive samfunnsmessige ringvirkninger.

Det er nødvendig at økonomiske støtteordninger opprettholdes for kultur og idrett så lenge det er myndighetspålagte restriksjoner for gjennomføring av arrangementer, og at det settes inn tilstrekkelige økonomiske ressurser for arbeidet med å utvikle en verktøykasse som kan bidra til risikoreduserende tiltak ved arrangementer.

Arbeidsgruppen ber om at Kulturdepartementet åpner for at vi sammen med myndighetene kan jobbe videre med å utvikle en modell for smitterestrisiko ved arrangementer, bestepaksis-metoder for anvendelse av hurtigtesting ved arrangementer, involvering i hvordan et digitalt helsepass kan overføres til bruk ved arrangementer og sist – men ikke minst – legge til rette for testarrangementer i mai måned.

1. Innledning

Kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja tok i februar 2021 initiativ til at den delen av arrangementssektoren som står bak store arrangementer i sommerhalvåret selv kan få gitt et samlet råd til myndighetene ved å nedsette en hurtigarbeidende arbeidsgruppe som skal se realistisk på planlegging og gjennomføring av sommerens store utendørsarrangementer (eksempelvis musikkfestivaler, spel, stevner, cuper, sommerleirer og andre aktiviteter). Gruppens råd og anbefalinger skal spilles inn til myndighetenes overordnede gjenåpningsplan av samfunnet, som skal legges frem i siste halvdel av mars.

2. Mandat

Gruppens mandat er å levere forslag til gjennomføring på alternativ måte innenfor gjeldende smittevernregler og antallsbegrensninger (f eks digitale løsninger, parallelle arrangementer, differensiert innslipp/utslipp etc), og foreslå løsninger som muliggjør å åpne for et større publikum på en mest mulig trygg måte.

Arbeidsgruppens mandat er todelt:

- Gruppen skal se på alternative praktiske løsninger og tiltak som gjør det mulig å gjennomføre arrangementene innenfor gjeldende smittevernregler. Dette innebærer at gruppen må konkretisere sin forståelse av hva som kan være realistisk planlegging av sommerens arrangementer innenfor et optimistisk scenario, et mellom-scenario og et pessimistisk scenario, jf. Prop. 79S.
- Gruppen skal gi arrangørfaglige innspill og forslag til løsninger som gjør det mulig å åpne for et større publikum enn hittil tillatt under pandemien. Innspillene må omfatte planer for håndtering av publikum både til /fra og under selve arrangementene med sikte på å redusere risiko for smittespredning. Gruppen bør i den forbindelse følge med på alternative smitteverntiltak ved tilsvarende arrangementer andre steder i Europa.

Gruppens arbeid skal munne ut i praktiske råd og anbefalinger til arrangører og myndigheter om planlegging og skalering av utendørsarrangementer i sommer med utgangspunkt i de ulike scenariene som beskrives av helsemyndighetene i Prop. 79S (2020 - 2021). Kulturdepartementet videreformidler innspill fra arbeidsgruppen til helsemyndighetene.

3. Avgrensning mot andre arbeider

Det er satt i gang flere tilstøtende arbeider med planer for gjenåpning, på flere sektorområder, blant annet:

- Norsk Kulturråd og Norsk filminstitutt har fått i oppdrag av Kulturdepartementet å se på de langsiktige konsekvensene av pandemien.
- Holden III-utvalget skal se på de samfunnsøkonomiske konsekvensene av smittetiltakene.
- En gruppe utnevnt av Næringsdepartementet har levert innspill for konferanse/messe/innendørskonserter.

Arbeidsgruppen har stått fritt til å hente innspill til sitt arbeid fra andre ressurspersoner eller organisasjoner.

4. Arbeidsgruppen

Gruppens sammensetning:

- Frank Nes, Bergen Live / Live Nation, Vestland (leder)
- Martin Holmes, Bergen Live / Live Nation, Vestland
- Tonje Kaada, Øyafestivalen, Oslo
- Ingegerd Eggen, Stiklestad Nasjonale Kultursenter ("Spelet om Heilag Olav"), Trøndelag
- Kjetil Kriken, Ekstremsportveko på Voss, Vestland
- Pål Trælvik, Norway Cup, Oslo
- Marit Borkenhagen, Norsk Litteraturfestival, Lillehammer, Innlandet
- Sandra Márjá West, Riddu Riđđu, Manndalen i Kåfjord, Troms og Finnmark
- Geir Helge Espedalen, Dyrsku'n, Seljord, Vestfold og Telemark
- Jarle Storebø, Stiftelsen Skjærgårds, Kragerø, Agder

5. Faggruppen

Gruppens sammensetning:

- Martin Holmes, Bergen Live / Live Nation (leder)
- Jørgen Aass, S Plan AS
- Stian Strømseth, S Plan AS
- Svein-Egil Hernes, uavhengig rådgiver

6. Prosess og metodikk

- Arbeidsgruppen har gjennomført sju møter i perioden 18. februar – 8. mars.
- Faggruppen har gjennomført åtte egne møter i samme periode.
- Arbeidsgruppen har hatt ansvar for del én av mandatet: *praktiske løsninger for realistisk planlegging av sommerens store utendørsarrangementer basert på regjeringens tre scenarier.*
- Faggruppen har hatt overordnet fokus på del to av mandatet: *arrangørfaglige innspill.*
- Arbeidsgruppens anbefalinger er basert på Faggruppens arbeid og rapport.

7. Bakgrunn for Arbeidsgruppens anbefalinger

7.1.1. Regjeringens tre fremtidsscenarier:

Optimistisk scenario

- Viktige forutsetninger realiseres.
- Flere vaksiner godkjennes, og tilbudet fra produsentene økes slik at alle i risikogruppene får tilbud om vaksine til påske.
- Resten av den voksne befolkningen får tilbud om vaksine før sommerferien.
- Muterte varianter av viruset får ikke fotfeste og holdes under kontroll gjennom testing og smitteoppsporing.
- Det kommer positive data for vaksinenes virkning på infeksjon og smittsomhet.
- Utviklingen er lovende i hele Europa.
- I beste fall kan de fleste smitteverntiltak avvikles før sommeren.
- Mange av de økonomiske tiltakene vil avta allerede i 2. kvartal, og de fleste tiltak for å kompensere inntektsbortfall og tapt omsetning kan avvikles i løpet av 2. kvartal.
- Hovedmål for den økonomiske politikken i dette scenarioet må være å få folk tilbake i jobb så raskt som mulig, kanskje allerede frem mot sommeren. Da må mye aktivitet planlegges og forberedes tidlig, kanskje fra påske.

Mellom-scenario

- Enkelte hendelser rokker ved viktige forutsetninger.

- Vaksineleveranser blir forsinket og muterte varianter av viruset får fottfeste, men holdes under kontroll gjennom testing og smitteoppsporing.
- Alle i risikogruppene blir tilbudt vaksine før sommerferien. Resten av den voksne befolkningen blir tilbudt vaksine før året er omme.
- Noen av smitteverntiltakene kan avvikles fra sommeren av, men mange må beholdes et godt stykke utover høsten.
- Alle smitteverntiltak, med unntak av råd om hygiene og å holde seg hjemme ved sykdomssymptomer, vil kunne avvikles ved årsskiftet.
- Behovet for de økonomiske tiltakene vedvare lenger, trolig over sommeren og et stykke utover høsten.

Pessimistisk scenario

- Viktig forutsetninger faller på flere områder.
- Det lykkes ikke å få vaksinert en tilstrekkelig høy andel av befolkningen til at det er mulig å avvikle smitteverntiltakene i løpet av året, enten fordi produsentene ikke klarer å levere nok vaksiner, det oppstår bivirkninger eller fordi nye virusvarianter gjør vaksinene ineffektive slik at man må begynne vaksinerings på nytt.
- Muterte varianter dominerer smittespredningen.
- Smitteverntiltak opprettholdes og videreføres gjennom sommeren og ut på høsten.
- Befolkningens oppslutning om smitteverntiltak er ikke like god som før.
- Kommuner og sykehus kommer under et stort press, og det blir nødvendig med nye omfattende tiltak regionalt eller nasjonalt.
- Behovet for økonomiske tiltak vedvare gjennom hele 2021, og tiltakene vil bli svært omfattende.

7.1.2. Fire faser i gjenåpningen

Som del av myndighetenes gjenåpningsplan er vi gjennom media blitt kjent med at det opereres med fire faser, som i korthet beskrives slik:

- **Fase 1:** Her vil det komme lettelse for de prioriterte gruppene. Det betyr lettelse for barn og unge og lettelse for arbeidslivet. Disse grepene kan tidligst ventes i mai eller juni.
- **Fase 2:** Denne etappen vil trolig begynne fire til seks uker etter første fase. Det vil da komme lettelse knyttet til arrangementer og reiseliv.
- **Fase 3:** I denne etappen kan det ventes lettelse i kravene til avstand og gruppestørrelse. Kravene om hjemmekontor kan også stå for fall.
- **Fase 4:** Det siste som fjernes, er de grunnleggende smittevernåtgåttene, som å vaske hendene og holde seg hjemme når man er syk. Det er også ventet at systemet med testing, sporing, karantene og isolasjon – TISK – vil bli opprettholdt lenge.

I arbeidsgruppens anbefalinger har vi tilstrebet å passe inn disse fasene i scenariene som ligger til grunn for mandatet.

Før vi kommer til gruppens konkrete anbefalinger er det nødvendig å trekke frem noen viktige forutsetninger. Disse forutsetningene – sammen med mange andre viktige momenter - er presentert grundig og satt inn i sammenheng i Faggruppens rapport.

7.1.3. Faggruppen

Faggruppen fungerer som faglig forankring for Arbeidsgruppen. Faggruppens rapport beskriver hvordan arrangører og myndigheter i fellesskap kan bygge risikoreduserende barrierer for å gjennomføre arrangementer uten større smitterisiko enn i samfunnet forøvrig. Redusert smitterisiko kan oppnås gjennom en kombinasjon av vaksinerings, testing og arrangementsmessige tiltak som bygger risikoreduserende barrierer for gjennomføring av arrangementer. Rapporten beskriver også hvordan dette vil ha en rekke positive ringvirkninger, både med hensyn til økonomi, psykisk helse og bidrag til virusbekjempelsen.

Det er myndighetene som definerer hva som er akseptabelt smittenivå. I Faggruppens tilnærming til oppgaven er det lagt til grunn at arrangementer ikke skal medføre større risiko for smitte enn i samfunnet forøvrig. Faggruppen forutsetter at alle arrangører gjør en grundig vurdering av risiko for smitte ved arrangementer, samlinger og aktiviteter og hvilke risikoreduserende tiltak som er aktuelle for valg av

smitteverntiltak ref. FHIs veileder for arrangementer, samlinger og aktiviteter. Faggruppen forutsetter videre at alle arrangører gjør seg kjent med innholdet i og implementerer tiltak fra Hurtigspesifikasjon NHS C19-2:2020 (Standard Norge, 2020-11-09). Faggruppen har ikke gått i detalj på tiltak beskrevet i Hurtigspesifikasjonen da det ville blitt for omfattende innenfor den tildelte tidsrammen og heller ikke anser det som formålstjenlig satt opp mot mandatet.

Faggruppen har også lagt som en grunnleggende forutsetning at de beskrevne tiltakene i størst grad gjelder for utendørsarrangementer av en viss størrelse og kompleksitet. For mange av de mindre og enklere arrangementer anser vi i stor grad at Hurtigspesifikasjon NHS C19-2:2020 sammen med FHI og Helsedirektoratets veiledere vil være tilstrekkelig for å oppnå ønsket smittereduserende effekt.

7.1.4. Økonomi

Vi legger til grunn at det er viktig med en gradvis og forsvarlige gjenåpning av Norge, og at merkostnader knyttet til tiltakene bæres gjennom offentlige kompensasjonsordninger. Det vil være betydelige innsatsfaktorer som legges inn, der både humankapital og kapital er knyttet til disse tiltakene.

7.1.5. Gjeldende smittevernsregler

Her menes det de smittevernsregler som en må anta å være sannsynlige i de ulike scenariene og fasene gjennom sommerhalvåret, og på ingen måte dagens (primo mars) smittevernsregler i bokstavelig forstand. Det kan være nyttig å tenke seg tilbake til 2020 der store deler av samfunnet fra medio mars og ut på våren var mer eller mindre nedstengt, mens man fra månedsskiftet april/mai kunne både reise innenlands og ellers leve et relativt fritt liv utendørs blant annet med arrangementer i mindre skala og med svært lave smittetall gjennom sommeren. Da var det heller ingen vaksiner og vi har mye mer erfaring med COVID-19 nå enn for ett år tilbake.

7.1.6. Psykososiale forhold og kostnader

I en gradvis gjenåpning av samfunnet er det naturlig å se på den verdi sommerens store arrangementer vil ha for befolkningen, inkludert motivasjon for etterlevelse av smittevernsregler generelt. Dette er omtalt i flere rapporter både her hjemme og internasjonalt. Forenklet forklart trenger vi alle – barn og unge i særdeleshet – noe å se frem til, og fellesopplevelser som festivaler, arrangementer innenfor kultur og idrett etc spiller en viktig rolle i dette bildet.

7.1.7. Risikoreduserende tiltak: helsepass og hurtigtesting

For arbeidsgruppen har det vært et bærende premiss at også implementering av digitale helsepass og hurtigtesting må aksepteres av myndighetene som viktige deler av den verktøykassen man som arrangør har til rådighet for å skape trygge omgivelser for publikum, artister, leverandører og medarbeidere.

Vi registrerer at våre nærmeste naboland (Finland, Sverige, Danmark) og andre land vi gjerne sammenligner oss med (blant annet Tyskland, Holland, Storbritannia, USA) alle peker på viktigheten av helsepass og hurtigtesting sammen med en vellykket utrulling av vaksineprogrammet som de viktigste virkemidlene/premissene for en gjenåpning i tiden som kommer.

7.1.8. Trygge omgivelser - beskyttet sone

Med riktig planlegging og riktig teknologi kan arrangører skape noe som internasjonalt i en tidlig fase ble omtalt som en sikker biosfære. Siden er dette blitt omdøpt til «protected environments», noe som best kan oversettes til «beskyttet sone». Det vil si at alt av publikum, personell, artister og de som ellers skal jobbe på et arrangement enten må verifisere at de har tatt en vaksine, eller ta en covidtest før de entrer arrangementsområdet. På denne måten kan risikoen for smitte på arrangementet reduseres til et akseptabelt nivå. Verifikasjon knyttes opp mot et helsepass.

7.1.9. Modell for anbefalinger av publikumskapasitet

Faggruppen har brukt tid på å finne relevant litteratur fra resten av verden for hvordan man kan beregne publikumskapasitet med sosial distanse. Det nærmeste man kom en tilfredsstillende metode var å se til veilederen *Supplementary Guidance 02: Planning for social distancing at sports grounds* (Sports Grounds Safety Authority, August 2020). Her har faggruppen valgt den mest konservative utregningen. Ufordringen med en slik generell tilnærming er at den ikke tar høyde for arrangementets natur, publikums

atferd og bevegelse på arrangementet, eller andre risikoøkende eller reduserende forhold. Ei heller tar den høyde for eksisterende kapasitet og hva som ligger til grunn for kapasitetsvurderingen. Ved å benytte en slik modell tilligger det er stort ansvar på den enkelte arrangør å vurdere forhold som - men ikke begrenset til – nevnte forhold for å finne frem til løsninger som ivaretar premisset for denne modellen.

7.1.10. Publikumsopplevelsen: festival vs kohort

En festival er i sin kjerne et arrangement der publikum kan bevege seg fritt mellom ulike scener og deler av et arrangementsområde og der det foregår ulike aktiviteter innenfor et stort, men avgrenset område. På samme måte som ved store idrettsarrangement med et stort antall lag som foregår på flere baner innenfor samme område der arenaene er svært store, gir lite press på total kapasitet på arrangementsområdet og ivaretar gode muligheter for å opprettholde avstand. Prinsippet er fri flyt av mennesker. Ved å tilby det vi har omtalt som en «beskyttet sone» kan festivalopplevelsen opprettholdes.

Dersom det ikke er mulig å implementere de nødvendige verktøyene for å tilfredsstille krav for «beskyttet sone» - vaksine i kombinasjon med helsepass og hurtigtesting – er det naturlig å se på bruk av kohorttankegangen som ble innført utendørs sommeren 2020 der man kunne være inntil 200 personer x opptil tre kohorter på samme arrangement.

Dette vil i sin tur i praksis gjøre det umulig å gjennomføre en festival i tradisjonell forstand, da det ikke vil være mulig å oppnå fri flyt av publikum. Ved bruk at kohorter må man planlegge for enkeltarrangementer, eventuelt som del av en overbyggende festivalparaply.

Verken Faggruppen eller Arbeidsgruppen har hatt tilstrekkelig tid til å utrede en trappetrinnløsning som gir stigende antall publikummere i kohorter etterhvert som det er mulig utfra utviklingen i de ulike scenariene/fasene. Arbeidsgruppen baserer sine anbefalinger der publikumsopplevelsen er å forstå som fri flyt av publikum i «beskyttet sone», men ønsker at kohortmodellen utredes videre i tiden fremover.

7.1.11. Tenkt oppstartdato og sekvenser for de ulike fasene

Arbeidsgruppens anbefalinger baserer seg på myndighetenes gjenåpningsplan der Fase 1 starter tidligst i mai/juni og nye faser innføres i fire-seks ukers sekvenser, der det siste prinsippet også er i tråd med f eks Storbritannia sin gjenåpningsplan. I tiden mellom innføring av de ulike fasene vil det være mulig å vinne erfaring gjennom gjennomførte arrangementer slik at det kan danne grunnlag for eventuelle justeringer ved overgang til neste fase.

Her må det anmerkes at tidsangivelse er angitt som illustrasjon for å få en tenkt oppstartdato med påfølgende sekvenser. Dersom dato for oppstart utsettes forskyves hver enkelt fase videre i planen suksessivt.

8. Anbefalinger

Optimistisk scenario

Fase 1:

- Oppstart: ca 15. mai
- Publikum i «beskyttet sone»: inntil 20% av kapasitet

• **Fase 2:**

- Oppstart: ca 1. juli
- Publikum i «beskyttet sone»: inntil 50% av kapasitet

Fase 3:

- Oppstart: ca 1. august
- Publikum i «beskyttet sone»: inntil 75% av kapasitet

Fase 4:

- Oppstart: ca 1. september
- Publikum: ordinær kapasitet / full gjenåpning

Mellom-scenario

Fase 1:

- Oppstart: ca 15. mai
- Publikum i «beskyttet sone»: inntil 10% av kapasitet

Fase 2:

- Oppstart: ca 1. juli
- Publikum i «beskyttet sone»: inntil 20% av kapasitet

Fase 3:

- Oppstart: ca 1. august
- Publikum i «beskyttet sone»: inntil 30% av kapasitet

Fase 4:

- Oppstart: ca 1. september
- Publikum i «beskyttet sone»: inntil 40% av kapasitet

Pessimistisk scenario

- Gjeldende regler for kohort på 3 x 200 opprettholdes gjennom hele sommeren. Sittende publikum.

8. Videre arbeid

KUD har fra starten av uttrykt et ønske om at både arbeids- og faggruppen skal være involvert med innspill også etter første leveranse 8. mars.

Fra vår side er det ønskelig å fokusere på disse sakene i det videre:

- Utvikle en matematisk modellering for smitterestrisiko ved arrangementer, og at det knyttes relevant fagmiljø opp mot et slikt arbeid. Dette kan i sin tur være en vei videre for å lage robuste regnestykker på kapasitet som enten kan erstatte eller fungere sammen med modeller utviklet i utlandet (ref. SGSA-modellen, pkt 7.1.8.)
- Utvikle bestep praksis-metoder for anvendelse av hurtigtesting ved arrangementer
- Involvering i hvordan et digitalt helsepass kan overføres til bruk ved arrangementer
- Utvikle metodikk for - og gjennomføring av - testarrangement(er) i mai måned
- Bidra til å videreutvikle en robust modell for kohortløsninger ved enkeltarrangementer utendørs.

Vedlegg:

Faggruppens anbefalinger for gjenåpning av store utendørsarrangementer:

- Faggruppens besvarelse v1.0
- Modell for restrisikoberegning
- Publikumsreisen (matrise)
- Publikumsreisen (illustrert)
- Camping og overnatting

Faggruppe for arrangementssikkerhet:

Anbefalinger for gjenåpning av store utendørs arrangementer

Versjon 1.0
07.03.2021

Faggruppen har bestått av:

Martin Holmes (leder), Bergen Live og Live Nation Norge

Svein-Egil Hernes, Uavhengig rådgiver

Jørgen Aass, S Plan AS

Stian Strømseth, S Plan AS

Innhold

Terminologi	I
Oppsummering	1
1 Innledning.....	2
1.1 Faggruppens mandat.....	2
1.2 Bakgrunn.....	2
1.3 Psykososiale kostnader	3
1.4 Risiko for smittespredning	4
1.5 Mangfold og ulikheter ved arrangementer i Norge.	4
1.6 Forutsetninger.....	5
2 Metodikk for risikovurdering og analyser av tiltak	6
2.1 Crowd management	6
2.2 Systematisering av tiltak.....	6
2.3 DIM-ICE metamodell	7
2.4 Publikumsreisen.....	8
3 Anbefalinger og utfordringer	11
3.1 Vurdere restrisiko basert på tilgjengelige data.....	11
3.2 Samarbeid mellom arrangører og helsemyndigheter på lokalt, regionalt eller nasjonalt nivå	12
3.3 Helsepass / Covid-19 pass.....	13
3.4 PCR og antigen-testing	14
3.5 Testarrangement	17
3.6 Kommunikasjon mellom arrangør og publikum	17
3.7 Fysisk distanse og kapasitetsreduksjon.....	19
3.8 Publikums mobilitet.....	21
3.9 Bruk av kohorter.....	22
Vedlegg.....	24
Referanser	25

Terminologi

Under følger en forklaring på en del av begrepene som blir brukt i dette dokumentet.

Arrangementsområdet

Det området som arrangør definerer som nødvendig av for å kunne avvikle arrangementet.

Arrangementets fotavtrykk

Det begrepet vi bruker for å avklare de omkringliggende områdene som arrangementet får innvirkning på. Fotavtrykket for arrangementet kan defineres både geografisk og tidsmessig.

Således benyttes det også som en avgrensning mellom hva som er arrangørs ansvar og hva som er det offentliges ansvar før, under, og etter arrangement.

Beredskapsplan

Planen for håndtering av hendelser under de forskjellige arrangementene.

Beskyttet sone

Alt av publikum, personell, artister og de som ellers skal jobbe på et arrangement må verifisere at de har tatt en vaksine, er immun, eller ta en covid-19 test før de entrer arrangementsområdet. På denne måten kan risikoen for smitte på arrangement reduseres til et akseptabelt nivå. Verifikasjon knyttes opp mot et helsepass.

Crowd/publikum

Forsamling av mennesker med et felles mål. Kan i dette dokumentet bety både deltaker, gjest og tilskuer.

Crowd management

På norsk kan dette oversettes med publikumsstyring. Kommunikasjon og tiltak som gjør at publikum gjør som arrangøren ønsker. Crowd management kan defineres som en systematisk tilnærming til en ordnet forflytning og forsamling av mennesker. Herunder ligger planlegging av sikkerhetstiltak for å minske risikoer under arrangement.

DIM ICE modell

En enkel matrise som brukes for å planlegge design, informasjonen og ledelsesstruktur ved innslipp, sirkulasjon og utslipp.

Flytrater

Forventet antall personer som passerer et moment, et punkt f.eks. går gjennom en inngang/utgang eller et kontrollpunkt og den tiden det tar å passere dette momentet.

Innslipp

Beskrivelse av hvordan publikum slipper inn på arrangement. Herunder beregninger og beskrivelse av oppsett.

Publikumsflyt / crowd flow

Beskrivelse av de forventede tilstrømningene av mennesker i forbindelse med arrangementet.

Publikumsprofil / crowd profile

En beskrivelse av forventet sammensetning, atferd, og intensitet i publikummet som følge av arrangementet og musikken på arrangementet.

Utslipp

Beskrivelse av hvordan publikum forlater et arrangementsområde.

Oppsummering

Faggruppens første leveranse er ikke uttømmende, men må ses på som en etablering og beskrivelse av gruppens overordnede anbefalte konsepter og tiltak. Det vil være nødvendig med operasjonalisering og ytterligere detaljering av anbefalingene før de kan omsettes til praksis.

Faggruppen fremhever som et viktig prinsipp at både arrangementers rammebetingelser, forståelse av risiko knyttet til arrangementer og valg av tiltak skal være basert på tilgjengelige data, eksisterende forskning, fagkunnskap og erfaring.

Gruppen har etter beste evne forholdt seg til dette prinsippet når vi har kommet frem til følgende anbefalinger:

- Faggruppen anbefaler at det utvikles en matematisk modell for smitterisiko på arrangementer basert på en kombinasjon av kunnskap og data fra flere ulike fagdisipliner.
- Vurdering av hvorvidt det enkelte arrangement kan gjennomføres eller ikke må i større grad baseres på individuell vurdering innenfor tydelige nasjonale rammer.
- Det etablerte samarbeidet mellom arrangørene og lokale og regionale myndigheter må videreføres og videreutvikles til også å omfatte smitterisikovurderinger.
- Arrangørene må ta i bruk kommunikasjon og kunnskap om sitt publikum til å promotere gode holdninger og smittereduserende atferd i forbindelse med arrangementer.
- Faggruppen anbefaler at det innføres og tas i bruk digitalt helsepass som verktøy for å redusere smitterisiko på arrangementer. Et helsepass bør inneholde status både for vaksinerings, gjennomgått covid-19 sykdom og seneste covid-19 testresultat.
- Det må etableres aksept for bruk av covid-19 testing knyttet til adgang på arrangementer, basert på både hjemmetest utført av den enkelte, samt PCR- eller antigenest utført av en profesjonell aktør.
- Arrangører må etter risikovurdering ta høyde for å tilpasse arrangementet, innføre konkrete tiltak, påvirke eller på annen måte bidra til å redusere risikoen ved at publikum forflytter seg utenfor arrangementsområdet.
- Faggruppen mener metodene og tiltakene beskrevet i dette dokumentet i stor grad for mange arrangører kan kompensere for svært inngripende tiltak som krav om 1 meter avstand mellom deltakerne til enhver tid og små kohorter.
- Faggruppen anbefaler at det gjennomføres 1 eller flere pilotarrangementer i samarbeid eller samråd med myndighetene for å teste og kvalitetssikre anbefalingenes gjennomførbarhet.

1 Innledning

1.1 Faggruppens mandat

Faggruppe for arrangementssikkerhet er en gruppe nedsatt ad-hoc med oppdrag om å komme med sine anbefalinger for gjenåpning av store utendørs arrangementer. Gruppen ble etablert 16. februar 2021 som en del av den hurtigarbeidende arbeidsgruppen nedsatt av Kultur- og likestillingsminister Abid Q. Raja (Kulturdepartementet, 2021a), heretter beskrevet som "Arbeidsgruppen".

Faggruppen er delegert av Arbeidsgruppen å svare ut punkt 2 i mandatet (Kulturdepartementet, 2021b) fra Kultur- og likestillingsministeren:

"Gruppen skal gi arrangørfaglige innspill og forslag til løsninger som gjør det mulig å åpne for et større publikum enn hittil tillatt under pandemien. Innspillene må omfatte planer for håndtering av publikum både til /fra og under selve arrangementene med sikte på å redusere risiko for smittespredning. Gruppen bør i den forbindelse følge med på alternative smitteverntiltak ved tilsvarende arrangementer andre steder i Europa".

I tillegg har Faggruppen bistått i Arbeidsgruppens arbeid med oppgave nummer 1 i mandatet, gjennom innspill i møter og kommentarer på dokumenter.

1.2 Bakgrunn

Verden, Norge og vår bransje er inne i en av de største krisene i nyere tid. Krisen er todelt:

1. Bekjempelsen av viruset og smittespredning for å redde liv og helse.
2. Håndteringen av de samfunnsøkonomiske konsekvensene av kampen om å redde liv og helse

Kampen for å redde liv og helse har, som vi alle er kjent med, ledet til store samfunnsøkonomiske konsekvenser og i særlig stor grad for arrangementsbransjen.

Et svært viktig prinsipp i god krisehåndtering er proaktivitet. Proaktiv er det motsatte av å "vente og se". Slik faggruppen oppfatter det har Norge vært svært proaktive i kampen for liv og helse, noe som har gitt gode resultater.

Arrangementsbransjen har vært tilnærmet uten aktivitet siden nedstengingen av samfunnet i mars 2020. De fleste arrangører har så langt kommet seg gjennom krisen gjennom statlige støtteordninger.

Nå er vaksinasjonsprogrammet godt i gang og arrangementsbransjen kjenner en forsiktig optimisme for sommerens arrangement. Vi forstår selvsagt at pandemien ikke er over og at normaliseringsprosessen kan ta lang tid, men store arrangement er komplekse prosjekter med mange involverte. De trenger derfor tid til å planlegge og forberede seg til sine arrangementer.

Faggruppen ser at vi er inne i en ny fase av krisehåndteringen. Normaliseringsfasen har kommet forsiktig i gang. Selv om usikkerheten fortsatt er stor har arrangører et omfattende behov for at myndighetene ikke sitter og venter for å se hvordan det blir. Arrangørene trenger proaktivitet.

Målet med dette dokumentet er å synliggjøre mulige tiltak slik at arrangører og myndigheter sammen står klare til gjenåpning av arrangementer i takt med at samfunnet for øvrig gjenåpnes. Måloppnåelsen forutsetter imidlertid rask dialog om, og tilslutning av tiltak, i tillegg til bistand fra myndighetenes side. Dette dokumentet beskriver hvordan faggruppen mener arrangører og myndigheter kan være proaktive, ved å finne risikoreduserende barrierer for å gjennomføre arrangementer uten større smitterisiko enn i samfunnet for øvrig.

Redusert smitterisiko kan oppnås gjennom en kombinasjon av vaksinerings, testing, verifisering av covid-19-status og arrangementsmessige tiltak. Sammen bygger disse risikoreduserende barrierer for gjennomføring av arrangementer. Vi beskriver også hvordan dette vil ha en rekke positive ringvirkninger, både med hensyn til økonomi, psykisk helse og bidrag til virusbekjempelsen.

1.3 Psykososiale kostnader

Det er hevet over enhver tvil at hjemmekontor, hjemmeskole og andre isolerende smitteverntiltak har påført oss store samfunnsmessige psykososiale kostnader. Effekten av en gjenåpning bør også settes inn i et helsemessig perspektiv hvor man tar hensyn til eksempelvis kostnadene av isolasjon og ensomhet i befolkningen. I en rapport levert Helsedirektoratet i april 2020 (Helsedirektoratet, 2020b) peker en ekspertgruppe på de "psykososiale utfordringene rundt en epidemi". Den generelle befolkningen vil i en periode kunne oppleve forhøyede plager som angst og depresjon relatert til stress og bekymring som følge av pandemien. Det har i de siste månedene blitt satt mer fokus på konsekvensene rundt en nedstenging av samfunnet. Videre peker rapporten på velferdstapet ved sosial isolasjon ved at "befolkningen ikke får ha den grad av sosial kontakt de ønsker. Befolkningen får ikke benyttet kultur og aktivitetstilbud og opplever begrensninger på rekreasjonsmuligheter og deltagelse i sosiale fellesskap."

PST meldte i sin årlige trusselvurdering om en økt fare for radikaliserings, mens helseinstitusjoner har rapportert om merkbar økning av spiseforstyrrelser og mangel på akutte behandlingsplasser for pasienter (TV 2 AS, 2021). Konsekvensen av en

gjenåpning vil derfor ha en kolossal positiv virkning på vår mentale helse og en normalisering av samfunnslivet som helhet.

1.4 Risiko for smittespredning

Risikoen for smittespredning på et stort arrangement vil avhenge av ytre faktorer som antall vaksinerte og tidligere smittede i arrangementets målgruppe, vaksinenes virkningsgrad, det generelle smittetrykket nasjonalt og lokalt, helsevesenets kapasitet, virusets reproduksjonsevne og alvorlighet av sykdom for smittede (Helse- og omsorgsdepartementet, 2021). I tillegg påvirkes smitterisikoen av arrangementsspesifikke faktorer som type arrangement, stående eller sittende publikum, publikums alder og -profil, publikums holdninger og atferd, om publikum er aktive eller passive under arrangementet, beruselsesgrad, antall aktiviteter og -fokuspunkter. Til slutt påvirkes risikoen av arrangørens tiltak.

Så lenge en pandemi eller epidemi er pågående, en stor del av befolkningen ikke er vaksinert med en effektiv vaccine eller samfunnet på annen måte ikke har oppnådd flokkimmunitet, vil det alltid være en restrisiko forbundet med å samle store folkemengder. Nesten uansett hvor mange barrierer mot smitte som innføres vil det finnes en mulighet for smittespredning i større eller mindre grad i forbindelse med arrangementer. Dette skyldes blant annet arrangementers særegenheter (SAGE SPI-B, 2020):

- En miks av mange personer fra forskjellige sosiale nettverk som deler en følelse av felles identitet
- Opplevelsen av felles identitet kommer ofte til uttrykk gjennom atferd som øker risikoen for smitte, som å søke nærhet til andre, å dele mat og drikke, klemming, synging, å heie, danse og hoppe. atferden kan forsterkes av alkohol.
- Deltakerne på et arrangement forflytter seg gjerne lokalt, regionalt eller nasjonalt, avhengig av arrangementets tiltrekningskraft.

Faggruppen vil i det følgende adressere disse risikomomentene og gjennom vår inngående kunnskap om arrangementer beskrive hvordan vi mener det er mulig å redusere risiko til et akseptabelt nivå.

1.5 Mangfold og ulikheter ved arrangementer i Norge.

Arbeidsgruppen er et representativt utsnitt av de forskjellige utendørsarrangementene i Norge. Dette mangfoldet er overmåte positivt og vitner om et sunt og spennende kulturliv. Faggruppen ser det likevel som utfordrende å komme frem til étt sett med regler som skal gjelde for alle. Til det er mangfoldet av arrangement for stort. Eksempelvis et spel med 600 deltakere sammenlignet med en festival som har 15000 gjester med overnatting på camping.

Det er som nevnt store individuelle forskjeller på arrangementer når det kommer til både arrangementets størrelse, særtrekk, publikum og deres atferd, arrangementets tiltrekningskraft og arrangementsområdets utforming.

Forskjellene er også synlige med hensyn til arrangørenes erfaring, ressurser og fagkompetanse som påvirker evnen til både å planlegge, implementere, håndheve og kvalitetssikre tiltak.

Faggruppen anbefaler ikke en felles mal for vurdering og håndtering av smitterisiko på alle store utendørs arrangementer. Smitterisiko må vurderes fra arrangement til arrangement og basert på denne vurderingen må tiltak velges.

Faggruppen vil gjøre rede for flere forskjellige konsepter og tiltak som i riktig kombinasjon vil kunne bidra til å kunne gjennomføre arrangement i normaliseringsfasen.

Faggruppen mener det vil være av avgjørende betydning for næringen i den gradvise overgangen mellom full nedstenging og full åpning, at regler og retningslinjer gir rom for individuell vurdering av risikoen i det enkelte arrangement. Med andre ord en individuell vurdering av hvert enkelt arrangements tillatelse til å gjennomføres.

1.6 Forutsetninger

Myndighetene definerer hva som er akseptabelt smittenivå.

I vår tilnærming til oppgaven har vi lagt til grunn at arrangementer *ikke skal medføre større risiko for smitte enn i samfunnet for øvrig.*

Faggruppen forutsetter at alle arrangører gjør en grundig vurdering av risiko for smitte ved arrangementer, samlinger og aktiviteter og hvilke risikoreduserende tiltak som er aktuelle for valg av smitteverntiltak ref. FHIs veileder for arrangementer, samlinger og aktiviteter (FHI, u.å.).

Faggruppen forutsetter at alle arrangører gjør seg kjent med innholdet i og implementerer tiltak fra Hurtigspesifikasjon NHS C19-2:2020 (Standard Norge, 2020). Vi har ikke gjentatt tiltak som allerede er beskrevet i Hurtigspesifikasjonen..

Faggruppen har også lagt som en grunnleggende forutsetning at de beskrevne tiltakene i størst grad gjelder for utendørsarrangementer av en viss størrelse og kompleksitet. For mange av de mindre og enklere arrangementene anser vi i stor grad at Hurtigspesifikasjon NHS C19-2:2020 sammen med FHI og Helsedirektoratets veiledere vil være tilstrekkelig for å oppnå ønsket smittereduserende effekt.

2 Metodikk for risikovurdering og analyser av tiltak

2.1 Crowd management

Crowd management er et sentralt fagområde for arrangører av publikumsarrangementer.

Crowd management handler om hvordan arrangører kan legge til rette for og samle publikum under trygge forhold og for å skape gode opplevelser.

For å kunne redusere risiko på arrangementet ligger det tre helt sentrale forutsetninger til grunn:

1. Du må forstå arrangementet
2. Du må forstå publikummet ditt
3. Du må forstå publikums bevegelse på arrangementet og i tilknytning til arrangementet

Denne forståelsen ligger til grunn for all risikovurdering og all planlegging. Forstår ikke arrangøren publikummet sitt, så forstår de ikke risikoen.

Faggruppen mener at disse forutsetningene også ligger til grunn for vurdering av smitterisiko og håndtering av smittevern.

Arrangører må i størst mulig grad kunne forutsi publikum sin atferd for å forstå smitterisiko, iverksette nødvendig tiltak og vurdere robustheten av disse tiltakene.

2.2 Systematisering av tiltak

I den vedlagte oversikten over tiltak har faggruppen valgt å systematisere og analysere tiltakene ut fra følgende kriterier:

Tiltakets plassering i arrangementsfasen

Hvor og når kan tiltaket brukes. Merk også at noen tiltak som for eksempel munnbind, kan brukes i alle faser av arrangementet.

Tiltakets gjennomførbarhet

Hvor lett eller hvor vanskelig er det å gjennomføre tiltaket?

Tiltakets kostnad

Hva er den reelle kostnaden på tiltaket? Medfører tiltaket tap av omsetning, eller medfører det innkjøp av dyre ressurser?

Tiltakets konsekvens

Faggruppen har sett på de negative konsekvensene et tiltak kan ha på arrangementet.

Tiltakets verdi mot smitte

Hvor mye får man igjen for å innføre tiltaket.

Tiltakets robusthet / sårbarhet

Har tiltaket svakheter som gjør at det kan miste tiltenkt effekt eller få utilsiktede konsekvenser.

2.3 DIM-ICE metamodel

DIM- ICE modellen (Still, 2019) er utviklet i England og er en metamodel for vurdering av risiko med tilhørende tiltak i forbindelse med folkemengder. Den deler inn håndtering av publikum i tre fokusområder:

1. Design - Hvordan designer vi arrangementsområdet og tilhørende områder
2. Information - Hvordan informerer vi publikum
3. Management - Hvordan håndterer vi publikum

Videre deler modellen inn arrangement i tre hovedfaser:

1. Ingress - Innslipp - publikum ankommer arrangementet
2. Circulation - Publikum sin bevegelse inne på arrangementet
3. Egress - Utslipp - publikum forlater arrangementet

	Design	Information	Management
Ingress			
Circulation			
Egress			

Tabell 1: Eksempel på DIM-ICE modell

Når vi utarbeider risikoanalyser for arrangementer, søker vi å avdekke uønskede hendelser i de ulike fasene av arrangementet for deretter finne gode risikoreduserende tiltak innenfor hvert av fokusområdene. Denne modellen kan brukes på alle typer arrangementer, men fasene bør endres med hensyn til arrangementets karakter og publikumsreisen på hvert enkelt arrangement.

På arrangementer er det mye dynamisk risiko som ofte følger publikum sin reise. Med dette mener vi at risiko kan ha en spesifikk tid og lokasjon, før den enten forsvinner eller flytter på seg. Modellen lar oss strukturere analysearbeidet og på den måten være mer presise i vurdering av risiko og anbefaling av tiltak.

Faggruppen mener at denne modellen bør brukes i vurdering av smitterisiko, da mye av smitterisikoen knyttes opp til publikum og deres reise.

2.4 Publikumsreisen

Faggruppen anerkjenner at reisen til og fra arrangementet kan medføre like stor risiko som på selve arrangementet. Det er derfor viktig å vurdere atferd og risiko knyttet til publikum i alle disse fasene som kan oppnås ved å utvide DIM-ICE modellen. De aktivitetene som publikum oppsøker på vei til eller på vei fra arrangementet er også viktige faktorer i vurdering av smitterisiko. Disse aktivitetene er gjerne de som er minst organisert og minst overvåket.

Kommunikasjonsstrategien fra arrangør til publikum vil være veldig viktig i dette arbeidet.

En publikumsreise inkludert tiltak kan være som følger:

2.4.1 Kjøp av billett

Publikumsreisen starter gjerne ved kjøp av billett til et arrangement. Allerede her starter kommunikasjon mellom arrangør og publikum.

For å kjøpe billetten må publikum registrere kontaktopplysningene sine som senere kan brukes til en eventuell smittesporing.

Allerede i denne fasen må man begynne å introdusere risikoreduserende tiltak og promotere gode holdninger med å informere om arrangørs smitteverntiltak og be gjesten holde seg hjemme om man har symptomer. Dette er en preventiv fase. Arrangør bør oppfordre publikum til å laste ned appen "smittestopp", eventuelt implementere denne eller tilsvarende sporingsteknologi i egen app.

2.4.2 Reisen til arrangement

Før reisen begynner, må arrangør spille på det kollektive ansvaret ved blant annet å stille kontrollspørsmål til publikum og oppfordre de til å holde seg hjemme dersom de har symptomer på sykdom eller underliggende sykdommer. Avhengig av smittesituasjon og lokale eller nasjonale føringer må arrangør i tillegg vurdere å be publikum bruke munnbind under hele reisen til arrangement eller å unngå kollektivtransport. Arrangør kan også legge opp til ankomst fordelt på tid for å hindre tetthet. Hurtigtesting eller hjemmetesting kan gjøres før man begynner på reisen til arrangementet.

2.4.3 Innslipp

Et nyttig kontaktreduserende tiltak kan være å tildele ulike tidspunkter for når publikum skal ankomme arrangementet. Dette har fungert godt i andre bransjer

(KPMG, 2020). Innslipet kan utformes på en måte som gjør det mulig å skille publikum som allerede har en kontrollerbar covid-19 status tilgjengelig digitalt, og publikum som må testes før de får adgang til området. Igjen er det verdt å tenke på om testfasilitetene bør ligge et stykke unna arrangementsområdet slik at tiden det tar å få resultatet på prøven kan brukes i transit til området. Innslipssystemet kan også designes på en måte der man kan ivareta fysisk distansering. Ideelt sett bør systemet også legges opp med en høy flytrate slik at man er gjennom innslipet uten å komme i nærkontakt med noen allerede her.

Hvis arrangementet er organisert etter et kohortprinsipp, anbefaler faggruppen å se på helt separate inn- og utslipp per kohort.

2.4.4 Sirkulasjon (arrangementsfasen)

På arrangementet har vi flere kjente tiltak som har effekt med hensyn til smittevern. For eksempel nedskalert kapasitet, kohorter, faste anviste sitteplasser og egne spise- og drikkeområder med sitteplasser. I tillegg har man hygieniske tiltak som håndsprit, forsterket renhold, og kontaktløse betalingsmidler.

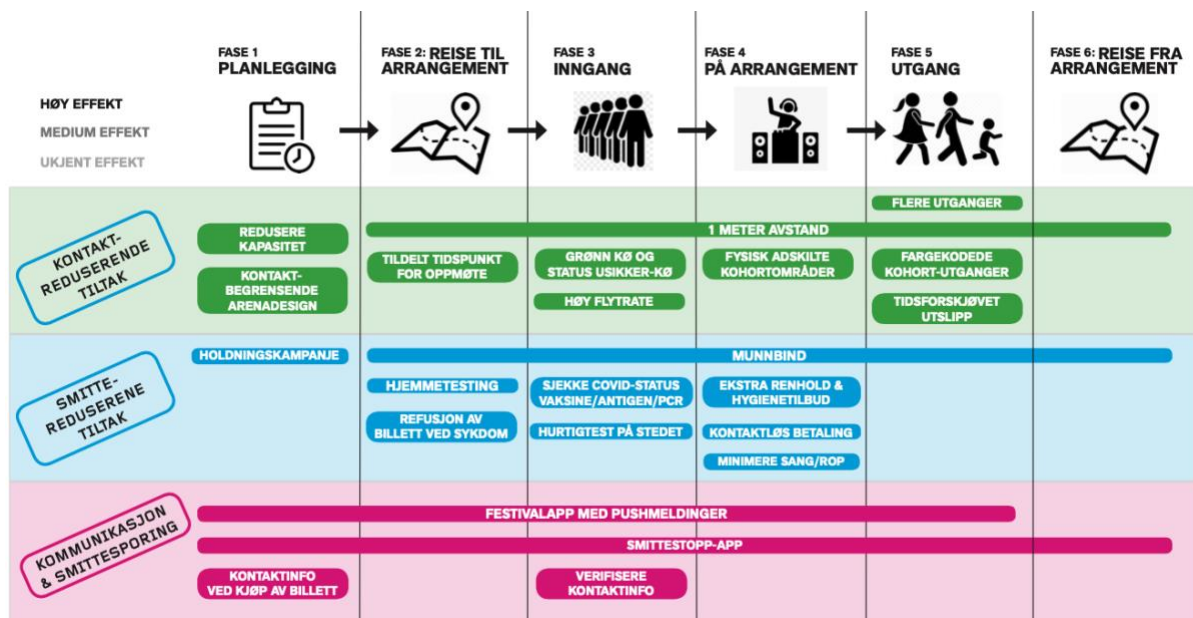
2.4.5 Utslipp, Avgang, avreise, videre fordeling

Utslipp er en krevende fase i alle arrangementer da mange mennesker forflytter seg samtidig, gjerne med mål om å komme seg videre så raskt som mulig.

I motsetning til ved innslipp, når publikum kan ankomme spredt over en lengre periode, vil utslipp ofte føre til trengsel.

Denne fasen gir mindre rom for kontaktreduserende smitteverntiltak, og arrangører må fokusere på tiltak som å øke kapasiteten på eksisterende utganger, etablere flere separate utganger, puljevis utslipp eller tiltak som sprer utslippet over lengre tid.

Arrangør må ha en holistisk tilnærming til dette i sitt planverk og bør sammen med planleggende- og utøvende myndigheter se på forskyvninger av operasjonelle utfordringer ved smittevernet. Avgangsfasen eller fordelingsfasen, hvor publikum forlater arrangementsstedet, enten for å dra videre på andre aktiviteter, hjem eller annet sted for overnatting, er avgjørende for å ivareta tilfredsstillende smittevern.



Figur 1: Publikumsreisen med anbefalte tiltak illustrert

2.4.6 Andre reiser

Faggruppen har illustrert publikumsreisen med utgangspunkt i en stor konsert eller festival, da dette er de arrangementene som trolig vil føre til størst antall mennesker på reise og i tilnærmet samtidig bevegelse. Dette vil være annerledes for andre typer arrangement. For eksempel hos Norway Cup er det deltakerne som utgjør det største antallet personer. De vil ha et annet bevegelsesmønster med reise mellom overnatting, kamper og andre aktiviteter i regi av arrangør eller tilgjengelig i aktiviteter i samfunnet for øvrig. Den type arrangement har en helt annen mulighet enn en festival til å sørge for sikker forflytning med tiltak som kohorter, egenorganisert transport, planlegging av logistikken og lignende. Et byarrangement, som Norsk Litteraturfestival, vil ha et høyt antall publikum fordelt på mange større eller mindre innendørs og utendørs lokasjoner. Publikumsreisen for et slikt byarrangement vil kunne se annerledes ut enn for en stor festival eller konsert. Publikum vil for eksempel ofte bevege seg mer rundt i det offentlige mellom overnatting, ulike aktiviteter og arrangementslokasjoner i løpet av en dag. Videre vil kartlegging av andre aktørers "reise" være nyttig for å avdekke smitterisiko hvor man kan sette inn smittereduserende tiltakene.

Disse aktørene kan være:

- frivillige
- ansatte og innleide leverandører
- lokale artister
- nasjonale artister
- internasjonale artister

3 Anbefalinger og utfordringer

I det følgende avsnittet gir faggruppen sine anbefalinger til tiltak vi anser som nødvendige og gjennomførbare for en gradvis gjenåpning under en fortsatt pågående pandemi. Dette er tiltakene vi mener vil ha størst risikoreduserende effekt og/eller kan kompensere for lettelser eller fjerning av eksisterende tiltak. Enkelte tiltak vil måtte utvikles av eller i samarbeid med myndighetene. Andre av gruppens anbefalinger vil måtte aksepteres som risikoreduserende tiltak av myndighetene før gjenåpning kan skje.

I avsnittet peker vi også på noen av utfordringene ved krav om eller implementering av enkelte typer tiltak.

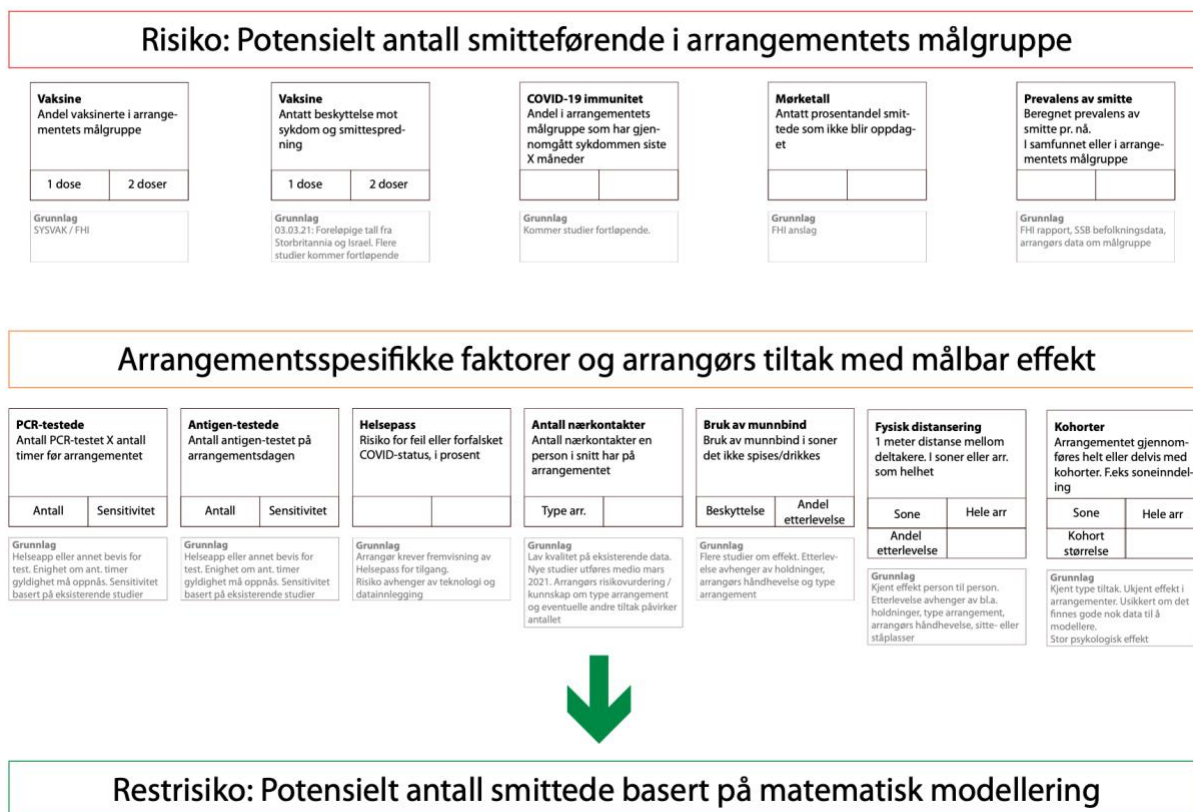
3.1 Vurdere restrisiko basert på tilgjengelige data

For bedre å forstå den reelle risikoen knyttet til å gjennomføre arrangementer mener vi det er nødvendig å lage en ny matematisk modell for vurdering av smitterisiko. Modellen kan være basert på eksisterende modeller, men må i tillegg ta inn i seg ny og eksisterende fagkunnskap om arrangementer.

Det utvikles kontinuerlig ny kunnskap om smittespredning og effekt av smittereduserende tiltak, også i tilknytning til arrangementer. Kombinert med eksisterende kunnskap både om dette og om fagområder som crowd management og crowd psychology mener vi det vil være mulig å utvikle en slik modell for smitterisiko på arrangementer, med større nøyaktighet enn man kan få med mer generelle modeller som benyttes på samfunnsnivå.

Ved å forankre vurderingen av risiko i et samarbeid mellom faginstitusjoner, myndigheter og fagmiljøet for arrangementssikkerhet vil det være mulig å kombinere fagkunnskap og data som disse ikke besitter hver for seg. En slik modellering vil kunne være et banebrytende arbeid som en del av en større helhet, for i større grad å trygge både myndigheter og arrangører, men også bidra til legitimitet for de avgjørelser som tas, samt for å sikre større presisjon på tiltakene.

Faggruppen mener også at en ny modell for smitterisiko ved arrangement vil kunne bidra til å gjøre det mulig i større grad å identifisere hvilke arrangement som kan gjennomføres med tilstrekkelig lav smitterisiko, med tanke på større differensiering av arrangementstillatelser i gjenåpningsperioden.



Figur 2: Illustrasjon av VEDLEGG 2, eksempel på faktorer som kan tas med i en matematisk modellering av smitterisiko på arrangement

Med utgangspunkt i vårt faglige ståsted har vi eksemplifisert hvilke faktorer som kan tas inn i en slik modell, se **Vedlegg 2**

3.2 Samarbeid mellom arrangører og helsemyndigheter på lokalt, regionalt eller nasjonalt nivå

Et godt etablert samarbeid mellom arrangør og myndigheter har i mange tiår vært avgjørende faktor for gode og trygge opplevelser på arrangementer i Norge.

Det er i like stor grad viktig for arrangøren og lokal helsemyndighet å etablere dialog om arrangørens planverk, tiltak, gjennomføring og beredskap med hensyn til smittevern.

Som kjent har kommunelegen ansvar for å ha lokal epidemiologisk oversikt, jf. smittevernloven § 7-2 (Smittevernloven, 1995). Folkehelseinstituttet har ansvar for den nasjonale overvåkingen og for å støtte kommunene med overvåkingsresultater, jf. smittevernloven § 7-9. Kommunen har ansvar for monitorering av kommunehelsetjenestens kapasitet og for kapasitet for testing, isolering, smitteoppsporing og karantene samt oppfølging av pasienter og nærkontakter (Smittevernloven, 1995).

Kommunen har ansvar for beredskap bl.a. jf. Sivildbeskyttelsesloven (Sivildbeskyttelsesloven, 2010) og Forskrift om kommunal beredskapsplikt (Forskrift om kommunal beredskapsplikt, 2011). Arrangørene har ansvar for sine aktiviteter (Produktkontrollloven, 1977; politiloven, 1995; politiloven, 1995; Internkontrollforskriften, 1996 m.fl.).

Beredskapsmessig samarbeid mellom myndigheter og arrangører er en grunnpilar for helhetlig og robust i beredskap i enhver arrangørkommune. Dette er et kontinuerlig samarbeid som har pågått i mange tiår.

Flere arrangementer er så omfattende at det i tillegg til involvering av lokale og regionale myndigheter også involverer sentrale beredskapsmyndigheter.

De aller fleste store utendørs arrangementer med høy tiltrekningskraft fører til en økning i kommunens befolkningstall for en kortere eller lengre periode. For mange betyr det en mangedobling av kommunens befolkning.

Etablert beredskapsstruktur, lokal og regional kunnskap og arrangørenes kompetanse har skapt gode og trygge arrangementer for storsamfunnet lenge før Covid-19 pandemien. Disse faktorene er det beste utgangspunktet for etablering av individuelle robuste løsninger også i disse tider.

3.3 Helsepass / Covid-19 pass

Faggruppen ser et sterkt behov for en digital verifiseringsplattform for publikums helsestatus i forhold til korona. En digital verifisering av om publikum er covid-19-testet, er vaksinert eller har oppnådd immunitet vil være en svært viktig faktor for å gjennomføre arrangementer med full publikumskapasitet.

Det er viktig at det i den videre diskusjonen skilles mellom *vaksinepass* og det vi kan kalle et *Helsepass* eller *Covid-19 pass*.

Faggruppen mener at det for arrangører er behov for et digitalt dokument som kan verifisere at hver enkelt person som besøker eller er involvert i arrangementet har én av tre ting:

- Antatt immunitet mot Covid-19 (med dato for når isolasjon ble opphevet)
- Vaksinasjon mot Covid-19, inkludert vaksineringsdato
- Har tatt en Covid-19 test innen en preakseptert tid før arrangementet

Helsepasset involverer ingen form for tvang eller sosialt skille. Det skal være et verktøy der arrangørene kan vise at de har gjort akseptable tiltak som sørger for at så få publikummere som mulig ikke er bærer av viruset.

Et forslag er at arrangør hjemler dette privatrettslig i salgsprosessen av billett eller festivalpass som et kriterium for å få adgang til arrangementet. Eventuelt kan det være behov for å justere Covid-19-forskriften slik at den dekker dette. Å bruke et

helsepass som risikoreduserende tiltak for å begrense adgang til arrangementer vil, slik faggruppen ser det, være svært lite inngripende sammenlignet med et for eksempel et rent vaksinepass.

Helsemyndighetene må ta stilling til om dette skal være et privat initiativ eller et myndighetsutviklet helsepass og hvordan det eventuelt kan kobles til sentrale registre. Det må også vurderes om dette bare skal fungere nasjonalt, eller om det skal være kompatibelt med andre land sine helseapper. Både Danmark, Sverige, Finland og Storbritannia er inne i prosesser der det jobbes mot lignende løsninger på myndighetsnivå. Sistnevnte land vurderer å koble helsepasset opp mot et allerede eksisterende digitalt vaksinepass.

Det eksisterer også store private initiativer som er kommet langt i utviklingen av digitale pass. Det irske firmaet Roqu er kanskje det kommersielle selskapet som er kommet lengst med utvikling av en egen løsning (<https://www.healthpassportworldwide.com/>).

I tillegg jobber IATA (The International Air Travel Association) med et reisepass (<https://www.iata.org/en/programs/passenger/travel-pass/>)

Datafirmaet IBM jobber er også involvert i en løsning: (<https://www.ibm.com/products/digital-health-pass>)

Faggruppen anbefaler at det settes i gang et arbeid som kan utrede helsepass og bruk av covid-19-testing som risikoreduserende tiltak så snart som mulig.

3.4 PCR og antigen-testing

Selv om antigenester har lavere sensitivitet enn PCR tester mener faggruppen at de fortsatt vil ha en risikoreduserende effekt. Det er per i dag ikke gjort et storskala forsøk på den risikoreduserende effekten av antigenester versus PCR tester på et større arrangement. De anerkjente testenes sensitivitet og spesifisitet er derimot godt dokumentert (Helsedirektoratet, 2020a) og det er utført arrangementsspesifikke forsøk i mindre skala blant annet i Spania (Primavera Sound, 2020) og i Tyskland (Moritz et al., 2020). Nederlandske myndigheter har, i samarbeid med forskningsmiljøer og arrangørbransjen, planlagt større forsøksarrangementer medio mars 2021 (Fieldlab Evenementen, u.å.). Faggruppen mener det er viktig å få aksept fra norske myndigheter for at Covid-19-testing kan brukes som risikoreduserende tiltak ved arrangementer, tilsvarende det norske myndigheter benytter for eksempel på grenseoverganger og slik det er foreslått å hindre alenefødsler (Egge, 2021).

En åpenbar utfordring med å teste mange hundre eller flere tusen personer på arrangementsdag vil være nødvendig tid, areal og nødvendige ressurser for en slik operasjon.

Etter hva vi erfarer er det heller ikke gjennomført et storskala forsøk på et slikt publikumsinnslipp til et arrangement, men enkle beregninger basert på kjennskap til flytrater på arrangementer uten testing og tall vi har fått fra massetesting i mindre skala, viser at en arrangør sannsynligvis ikke vil klare å hurtigteste alle publikummere på selve arrangementsdagen.

Det er faggruppens anbefaling at det blir utviklet og gjennomført et testarrangement/pilot der man kartlegger tiden det tar å komme gjennom et inngangssystem med hurtigtesting og andre tiltak.

Arrangører av større arrangementer bør utrede løsninger som å legge testfasilitetene et stykke unna selve inngangen slik at publikum bruker tiden fra de tar testen til de mottar testresultatet i bevegelse. Alternativt oppretter man et samarbeid med eksisterende testfasiliteter, offentlig eller privat. Konsekvensen av denne løsningen er at man ikke er avhengig av store arealer rett utenfor arrangementsområdet eller en publikumslogistikk som vil kunne være svært krevende også med hensyn til smittevern.

Andre utfordringer vil være håndtering av smittede, og potensialet for at smittede genererer nærkontakter mellom hjemmet og inngangen til arrangementet.

Faggruppen mener myndighetene må gi aksept for bruk av hjemmetester som ett av flere alternativer for screening av publikum. Lindner et. al (2021) har vist at nasal prøve tatt på seg selv av personer uten opplæring eller erfaring kan ha tilnærmet lik sensitivitet som nasofaryngeal prøve tatt av en profesjonell part. I den grad myndighetene ser verdi i at mange ikke-vaksinerte tester seg kan man heller ikke se bort fra at deltakelse på et arrangement vil være en motivasjonsfaktor som får flere til å teste seg med potensielt flere avdekkede smittetilfeller. [↗](#)

Legemiddelfirmaet Roche har fått godkjent en antigen test for hjemmebruk i Tyskland (Roche, 2021). I USA har det australske selskapet Ellume fått Emergency Use Authorization (FDA - U.S. Food & Drug administration, 2020) av sin antigentest for hjemmebruk, der brukeren kobler analyseenheten med en app på telefonen og tar prøven nasalt med en tilpasset pensel. USAs regjering har bestilt 8,5 millioner enheter av testen (U.S. Department of Defense, 2021). Begge disse testene skal selges reseptfritt over disk.

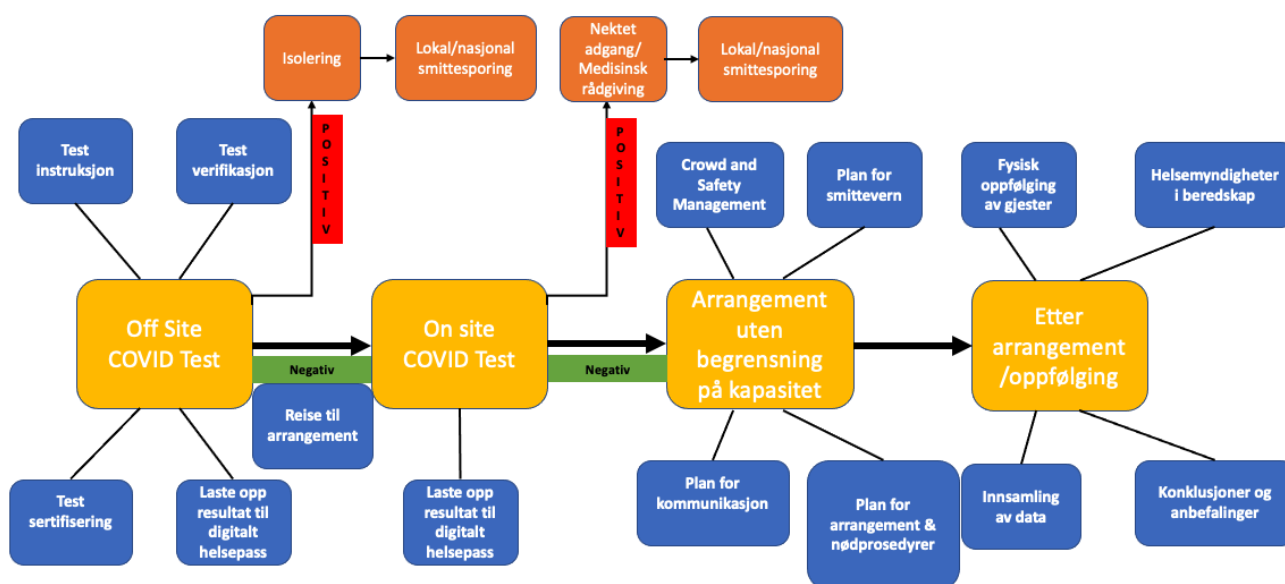
En aksept for og gjennomføring av hjemmetesting kan etter faggruppens syn redusere smitterisikoen både på selve arrangementet og reisen til og fra. I tillegg vil et testregime som kombinerer hjemmetesting, PCR-tester tatt på forhånd, distribuert testing ved bruk av eksisterende eller midlertidige fasiliteter kunne eliminere logistikkutfordringene med store arrangementstilknyttede testfasiliteter, minske smittefaren ved inngangen og ikke minst øke flytratene i et inngangssystem.

Vi tror den tidligere nevnte matematiske modelleringen kan bidra til å forstå effektiviteten i å bruke hurtigtesting som en del av løsningen for større arrangementer. Det er viktig å understreke at hurtigtesting av deltakere aldri vil kunne være det eneste tiltaket for å redusere det potensielle antallet smitteførende. Derimot mener faggruppen at COVID-19 testing kombinert med helsepass og de andre beskrevne tiltakene vil både kunne være gjennomførbart rent praktisk og ha en betydelig risikoreduserende effekt.

Det er som nevnt flere forhold som må avklares før PCR- og hurtigtesting kan tas i bruk som smittereduserende tiltak på arrangementer. Oppsummert er dette blant annet:

- Data på praktisk gjennomførbarhet, "proof-of-concept".
- Aksept fra myndighetene om bruk av testing som risikoreduserende tiltak.
- Aksept for bruk og tilgjengeliggjøring av reseptfrie antigenester som kan utføres hjemme.
- Avklaring av hvordan testresultat skal kunne verifiseres av arrangør, for eksempel ved implementering i et helsepass.
- Retningslinjer for hvor mange timer negativt resultat fra en PCR- eller antigenest skal være gyldig for adgang til arrangement.

3.4.1 Testregimet visualisert



Figur 3: (Illustrasjon 2: Hvordan et testregime kan fungere i tilknytning til et arrangement, oversatt fra engelsk. Opprinnelig versjon av Tony Duncan - Senior Director, Global Security - Live Nation)

3.5 Testarrangement

Vårt mål er i størst mulig grad å sikre tiltakenes robusthet og kvalitet. Et avgjørende virkemiddel for å nå dette målet er å igangsette planleggingen av noen få og godt planlagte testarrangementer. Her må alle tiltak, parametere og resultater kartlegges, måles og vurderes for så å gjøre evt. nødvendige justeringer av tiltakene.

Faggruppens oppfatning er at dette virkemiddelet er et av de få som bør og kan tidfestes. Vi foreslår at testarrangementer gjennomføres ultimo mai, primo juni og at planleggingen av disse starter umiddelbart.

3.6 Kommunikasjon mellom arrangør og publikum¹

Store menneskemengder, der man har en sterk delt identitet, er en av de arenaene der man har høyest risiko for å spre viruset i store forskjellige sosiale nettverk. Reisen til og fra arrangementet kan være en like stor utfordring som selve arrangementet.

Forståelse av publikumpsykologi er et kraftig verktøy i de risikoreducerende tiltakene rundt arrangementet.

¹ Basert på SPI-B Extended Paper - Behavioural evidence of reopening of large events and venues (SAGE SPI-B, 2020)

3.6.1 Gruppeidentitet versus intimsfære

Samlinger av mennesker som diskuteres i denne rapporten (sport, musikk, stadionkonserter, festivaler, teater og spel) skiller seg på mange måter ut fra andre typer ansamlinger med mennesker som vi finner på kjøpesenter, buss- og togstasjoner eller samlinger på strand. I sistnevnte gruppe holder mennesker ofte avstand fra andre, på samme måte som man helst setter seg på et eget sete på bussen når man går på. Det blir sett på som merkelig om man setter seg ved siden av en ukjent person om det er ledige seter på bussen. Dette henger sammen med intimsfæren til mennesker som igjen henger sammen med primale instinkter som gjør at man vil flykte fra "det ukjente" eller fra ukjent fare.

På de arrangementene som diskuteres i denne rapporten har derimot publikum felles mål:

- De skal oppleve noe sammen.
- De er gjerne med for å oppleve atmosfæren, "heve stemningen" eller være en del av arrangementet.

Slike menneskemengder er bygget opp av ett eller flere sett med psykologiske grupper, eller grupper mennesker som deler et sett med sosial identitet der de definerer seg som "vi" eller "oss" i den gitte sosiale kontekst.

På et sportsarrangement vil det typisk være delt opp i to psykologiske publikum, ett for hvert lag på banen, i tillegg til for eksempel vakter/verter og politi som en tredje gruppe.

Denne type menneskemengder skiller seg fra andre ansamlinger med mennesker som man kan treffe på f.eks. kjøpesenter eller busstasjoner av flere grunner. De har gjerne kjennskap til samme type mennesker gjennom digitale nettverk utenfor arrangementet og kommer derfor med en forventning om at man allerede kjenner hverandre litt. Derfor kan slike menneskemengder være mer kontaktsøkende, stå nærmere hverandre og også være mer intime ved å klemme og ta på hverandre. De kan også speile oppførsel ved å hoppe og synge eller gjøre andre ritualistiske handlinger sammen. Nærheten til andre blir dermed oppfattet på en annen måte. Man invaderer ikke intimsfæren til mennesker, man deler heller den sosiale identiteten på plassen.

Denne type gruppeidentitet kan føre til en høyere smitterisiko, men kan også brukes bevisst som smittereduserende tiltak.

Delt gruppeidentitet fører også til at man hjelper, og tar vare på eller ofrer seg for hverandre som gruppe og for det som er best for det kollektive samholdet.

3.6.2 Kommunikasjon som verktøy for å hindre uønsket atferd

Kommunikasjon som verktøy er avgjørende for å hindre atferd som i dagens situasjon er uønsket som for eksempel synging, roping, klemming, hopping og

dansing. Dette må enten hindres eller byttes ut med andre handlinger. Dette må gjøres på en slik måte at folk ikke oppfatter det som forbud, men heller som en innsats for det felles beste.

Disse *holdningsendringene* eller *holdningskampanjene* bør bli presentert som:

- noe som er bra for vårt felles gode
- det er for samfunnshelsen
- vi tar vare på de vi bryr oss om
- det er i tråd med våre verdier
- det er en måte å vise solidaritet
- det er fordi vi er gode medlemmer av samfunnet
- det er en måte å uttrykke hvem vi er

Denne type beskjeder har en forventning om etterlevelse som passer inn i den kollektive identiteten til publikummeren.

Arrangører bør være forsiktig med å bruke uttrykket “dugnad” som for en stor del av samfunnet etter hvert er et relativt slitt uttrykk som kan virke mot sin hensikt.

3.6.3 Publikums forventninger til arrangør og arrangementet

Publikum på sin side vil ha visse forventninger til hvordan både arena og arrangement kommer til å være lagt opp. At publikum har klare og økte forventninger til arrangørens sikkerhetstiltak, er noe vi opplevde sterkt i tiden etter terrorangrepet på konsertstedet Bataclan i Paris i 2015 og senere angrepet på Ariana Grande-konserten ved Manchester Arena i 2017.

Siden vi nå har en pågående pandemi og har levd med en rekke tiltak over lang tid, er det grunn til å tro at publikum vil forvente:

- smittesporing / bekreftelse av detaljer ved inngang
- lav tetthet av mennesker
- enveisruter til og fra arena, barer og toaletter
- effektiv og hyppig vasking av flater og toaletter
- tilgjengelig håndspritstasjoner over hele området.
- det bør være enkelt å få pengene tilbake om man ikke kan gå på arrangementet grunnet korona.

3.7 Fysisk distanse og kapasitetsreduksjon

Sosial eller fysisk distansering har vist seg å være et av de mest kraftfulle smittereduserende tiltakene mot covid-19. Forskjellige land gir forskjellige anbefalinger på effektiv avstand, men det er en konsensus at 1 meter avstand er effektiv, mens 2 meter er mange ganger tryggere.

Faggruppen er forespurt om å gi anbefalinger til forskjellige metoder for å kalkulere trygg kapasitet under pandemien.

The Sportsgrounds Safety Authorities (SGSA) i Storbritannia peker på to tilnærminger til å beregne kapasitet med trygg avstand med tanke på smittereduksjon (SGSA, u.å.).

3.7.1 Stillestående

Metode 1 baserer seg på 1 meter avstand senter kropp til senter kropp.

Metode 2 baserer seg på 1 meter avstand fra skulder til skulder på publikum.

3.7.2 Bevegelse

Metode 1 baserer seg på 0,4 meter avstand i lengde- og bredderetning

Metode 2 krever 1 meter avstand i lengde- og bredderetning

3.7.3 Kalkulering av kapasitet

I metode 1 kan man ha 10 personer på 10m² (1m² per person)

I metode 2 kan man ha 4 personer på 10m². (2,5m² per person)

Dersom man legger til grunn en tetthet på 0,5m² per person i en normalsituasjon (DSB, 2017) vil man kunne gjøre det følgende regnestykket:

Metode 1 tilsier en 50% reduksjon av normalkapasitet.

Metode 2 tilsier en 80% reduksjon av normalkapasitet.

Utfordringen med en slik generell tilnærming er at den ikke tar høyde for arrangementets natur, publikums atferd og bevegelse på arrangementet, eller andre risikoøkende eller reduserende forhold. Ei heller tar den høyde for eksisterende kapasitet og hva som ligger til grunn for kapasitetsvurderingen.

3.7.4 Tiltakets gjennomførbarhet

For enkelte av sommerarrangementene vil et krav om fysisk distanse mellom de tilstedeværende være svært inngripende. Avhengig av publikums- og arrangementsprofil vil det for flere rett og slett ikke være mulig å kreve fysisk distanse av publikum.

Faggruppen mener det må tas en diskusjon basert på nevnte matematiske modell om når og i hvilken grad det er mulig å oppnå tilstrekkelig lav smitterisiko uten krav om fysisk distanse, eventuelt med andre kompenserende tiltak.

Avhengig av de ytre faktorene på tidspunktet for gjennomføring av arrangement, kan det være fornuftig å bli enige om en form for klassifisering av arrangementer basert på risikoprofil.

For eksempel basert på hvorvidt publikum er sittende eller stående, statisk eller mye i bevegelse, alder, aktivitetsnivå, om arrangementet har ett eller flere fokuspunkter og lignende. Enkelte av disse vil i større grad kunne håndheve fysisk distanse enn andre.

3.8 Publikums mobilitet

På publikumsarrangement kan transport til og fra arrangementet være en viktig del av publikumsreisen og således av avgjørende betydning for publikumsopplevelse. Transportkapasitet kan også være med å sette rammer for publikumskapasiteten på arrangementet dersom behovet for transport er stort.

I hovedtrekk er det fire transportmuligheter for publikum:

1. **Til fots** (personer som bor i nærheten av arrangementet kan komme seg til og fra til fots, sykkel eller lignende)
2. **Private kjøretøy** (publikum kjører til og fra arrangementet med private kjøretøy)
3. **Offentlig transport** (publikum kommer seg til og fra arrangementet ved hjelp av allerede eksisterende offentlige transportløsninger (forsterket eller ikke)
4. **Arrangement transport** (publikum kommer seg til og fra arrangementet ved hjelp av transportløsninger som gjennomføres av arrangør)

Arrangementets beliggenhet, samt hvor publikum kommer fra og skal etter arrangementet (lokalt, nasjonalt eller internasjonalt) vil ha stor påvirkning på behov for behovet for og belastningen på transportløsninger. Som beskrevet i punkt 3.4.6, vil det også være stor forskjell på publikum og andre aktørers reise og mobilitet knyttet til ulike typer arrangement.

Slik vi ser det er det to hovedutfordringer knyttet til publikums mobilitet til og fra arrangementer:

1. Flere personer beveger seg rundt samfunnet og over større områder som kan øke smittespredning
2. Personer sitter/ står tett på transportmiddelet og det kan øke smittespredning

Aktuelle tiltak for å redusere smitterisiko knyttet til mobilitet kan være:

- Hjemmetesting
- Helsepass
- Redusert kapasitet - fører til redusert mobilitet
- Arrangere lokale arrangement (nabolag, bydel, kommune) - dette vil føre til redusert mobilitet og mindre behov for transport
- Etablere egne transportknutepunkt for arrangementet som ikke er i områder med allerede høy personbelastning (f.eks. bykjerner, sentralstasjoner, e.l.). Herfra kan det gå skytteltransport inn til arrangementet. Ved disse

knutepunktene kan være mulig å legge forskjellige funksjoner som normalt blir utført ved inngangen til arrangementet. F.eks.: hurtigtester, visitasjon av publikum, billettkontroll.

- Etablere egen arrangementstransport med strengere smittevernregime (kan være endel av billetten)
- Vurdere dag og tidspunkt for arrangementet. En kan se på muligheten for å starte og slutte arrangement på tidspunkt hvor belastningen på offentlig transport er lav.

Som hovedregel vil offentlig transport bli bekostet av transportselskapet som opererer i innenfor aktuelle reisestrekning. Inntektene vil da også tilfalle transportselskapet. I tilknytning til store arrangementer kan det være et behov for en betydelig forsterkning av kapasiteten på offentlig transport. Dette kan gi en vesentlig økt kostnad, men også en vesentlig økt inntekt.

3.9 Bruk av kohorter

En festival er i sin kjerne et arrangement der publikum kan bevege seg fritt mellom ulike scener og deler av et arrangementsområde og der det foregår ulike aktiviteter innenfor et stort, men avgrenset område. På samme måte som ved store idrettsarrangement som foregår på flere baner innenfor samme område. Prinsippet er fri flyt av mennesker. Ved å tilby det vi har omtalt som en «beskyttet sone» kan festivalopplevelsen opprettholdes. Dersom det ikke er mulig å implementere de nødvendige verktøyene for å tilfredsstille krav for «beskyttet sone» - vaksine i kombinasjon med helsepass og hurtigtesting – er det naturlig å se på bruk av kohorttankegangen tilsvarende den som ble innført utendørs sommeren 2020 der man kunne være inntil 200 personer x opptil tre kohorter på samme arrangement. Faggruppen vil anmerke at kohorter som er for små vil sannsynligvis for de fleste store utendørsarrangørene være tiltak med for høy kostnad i form av tapt inntekt, økt ressursbehov, høy arealbruk og behov for mange flere fasiliteter, samt negativ konsekvens i form av begrenset kontakt mellom gjester. Særlig vil dette gjelde utendørs musikkfestivaler med flere fokuspunkter.

Det vil i sin tur i praksis gjøre det umulig å gjennomføre en festival i tradisjonell forstand, da det ikke vil være mulig å oppnå fri flyt av publikum. Ved bruk at kohorter må man planlegge for enkeltarrangementer, for eksempel som del av en overbyggende festivalparaply.

Faggruppen anerkjenner bruk av kohorter for å redusere antall deltakere eller for å redusere antallet berørte personer i forbindelse med et smittetilfelle. Derimot er gruppen usikre på i hvor stor grad kohorter vil redusere potensielt antall smittede på arrangementet, gitt at vi pr. i dag etter vår kjennskap ikke har gode nok data om for eksempel hvor mange nærkontakter en publikummer i snitt kan generere i løpet av

et arrangement. Dette er et av spørsmålene det tidligere omtalte Nederlandske prosjektet (Fieldlab Evenementen, u.å.) skal forsøke å besvare.

Vedlegg

Vedlegg 1

Filnavn: *“VEDLEGG1_Publikumsreisen_illustrert.pdf”*

Publikumsreisen med mulige tiltak illustrert.

Vedlegg 2

Filnavn: *“VEDLEGG2_Modell_for_Restrisikoberegning.pdf”*

Eksempel på faktorer som kan tas med i en matematisk modellering av smitterisiko på arrangement.

Vedlegg 3

Filnavn: *“VEDLEGG3_Publikumsreisen.pdf”*

En liste over mulige tiltak og vurdering av disse gjennom en eksemplifisert publikumsreise

Vedlegg 4

Filnavn: *“VEDLEGG4_Camping_og_overnatting.docx”*

Camping og overnatting under store utendørs arrangementer. En gjennomgang av mulighetsrommet for å gjennomføre overnatting under arrangement/festivaler.

Referanser

DSB (2017). *Veileder for sikkerhet ved store arrangementer*. Tønsberg: Direktoratet for samfunnssikkerhet og beredskap.

Egge J. H. (2021, 17. februar). Vil se om bruk av hurtigtester kan endre fødselsoppholdet for partnere. Hentet fra <https://www.nrk.no/norge/vil-se-om-bruk-av-hurtigtester-kan-endre-fodselsoppholdet-for-partnere-1.15378917>

FDA - U.S. Food & Drug administration (2020, 15. desember). *The Ellume COVID-19 Home Test is authorized for nonprescription home use*. Hentet fra <https://www.fda.gov/media/144457/download>

FHI (u.å.). Arrangementer, samlinger og aktiviteter. Hentet 7. mars 2021 fra <https://www.fhi.no/nettpub/coronavirus/rad-og-informasjon-til-andre-sektorer-og-yrkesgrupper/anbefalinger-ved--store-arrangementer-knyttet-til-koronasmitte-i-norge/>

Fieldlab Evenementen (u.å.). Fieldlab Evenementen. Hentet 7. mars 2021 fra <https://fieldlabevenementen.nl/fieldlab-english/>

Helsedirektoratet (2020a). *Evaluation of Abbots Panbio COVID-19 rapid antigen test in Norway*.

Helsedirektoratet (2020b). *Samfunnsøkonomisk vurdering av smitteverntiltak – covid-19*. Helsedirektoratet.

Helse-og omsorgsdepartementet (2021, 29. januar). Fremtidsscenarioer for pandemien. [Nyhet]. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/fremtidsscenarioer-for-pandemien/id2830701/>

KPMG (2020). *Covid-19: Return to the office. Considerations for employers*. Hentet fra <https://assets.kpmg/content/dam/kpmg/im/pdf/kpmg-im-covid-19-returning-to-office-employer-guidance.pdf>

Kulturdepartementet (2021a, 16. februar). Arbeidsgruppe skal gi innspill til gjennomføring av sommerarrangementer. [Pressemelding]. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/no/aktuelt/arbeidsgruppe-skal-gi-innspill-til-gjennomforing-av-sommerarrangementer/id2834895/>

Kulturdepartementet (2021b, 16. februar). Mandat for arbeidsgruppen for gjennomføring av store arrangementer sommeren 2021. Hentet fra <https://www.regjeringen.no/contentassets/dcab8bf416af402aa8fdb4a6b841d82c/prm-23-21-vedlegg-mandat-til-arbeidsgruppe-som-skal-gi-innspill-til-gjennomforing-av-sommerarrangementer.pdf>

Lindner A. K., Nikolai O., Rohardt C., Kausch F., Wintel M., Gertler M., ...

Mockenhaupt F. P. (2021). *SARS-CoV-2 patient self-testing with an antigen-detecting rapid test: a head-to-head comparison with professional testing*.

[Preprint]. <https://doi.org/10.1101/2021.01.06.20249009>

Moritz S., Gottschick C., Horn J., Popp M., Langer S., Klee B., ... Mikolajczyk R.

(2020). *The Risk of Indoor Sports and Culture Events for the Transmission of COVID-19 (Restart-19)*. [Preprint].

<https://doi.org/10.1101/2020.10.28.20221580>

Primavera Sound (2020, 30. desember). The PRIMA-CoV study meets its primary endpoint, with no SARS-CoV-2 infections in a live concert. Hentet fra <https://www.primaverasound.com/en/news/resultados-estudio-prima-cov>

Roche (2021, 26. februar). Roche SARS-CoV-2 Rapid Antigen Test receives special approval for at-home patient self-testing using nasal swabs in Germany.

Hentet fra <https://www.roche.com/media/releases/med-cor-2021-02-26c.htm>

SAGE SPI-B (2020, 11. september). SPI-B: Extended paper on behavioural evidence on the reopening of large events and venues, 21 August 2020.

Hentet fra <https://www.gov.uk/government/publications/spi-b-extended-paper-on-behavioural-evidence-on-the-reopening-of-large-events-and-venues-21-august-2020>

SGSA (u.å.). COVID-19 guidance. Hentet 7. mars 2021 fra <https://sgsa.org.uk/covid/>

Standard Norge (2020). *Smittevern på konserter og arrangementer*.

(Hurtigspesifikasjon Nr. NHS C19-2:2020). Oslo: Standard Norge.

Still G. K. (2019, 18. januar). DIM-ICE risk analysis. Developing a safe, robust crowd management plan. Hentet fra

<https://www.gkstill.com/Support/WhyModel/dimice.html>

TV 2 AS (2021, 12. februar). Da Norge stengte, mistet Kristine kontrollen: - Jeg fikk mye tid til å tenke syke tanker. [Nyheter]. Hentet fra

<https://www.tv2.no/a/11948276/>

U.S. Department of Defense (2021, 1. februar). DOD Awards \$231.8 Million Contract to Ellume USA LLC to Increase Domestic Production Capac. Hentet fra

<https://www.defense.gov/Newsroom/Releases/Release/Article/2488793/dod-awards-2318-million-contract-to-ellume-usa-llc-to-increase-domestic-product/>

Produktkontrollloven. (1977). Lov om kontroll med produkter og forbrukertjenester

(LOV-1976-06-11-79). Hentet fra <https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1976-06-11-79>

Smittevernloven. (1995). Lov om vern mot smittsomme sykdommer (LOV-1994-08-05-55).

politiloven. (1995). Lov om politiet (LOV-1995-08-04-53). Hentet fra

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1995-08-04-53>

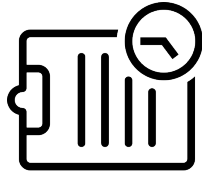
Internkontrollforskriften. (1996). Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (FOR-1996-12-06-1127). Hentet fra

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1996-12-06-1127?q=internkontrollforskriften>

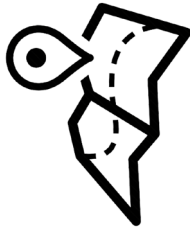
Sivilbeskyttelsesloven. (2010). Lov om kommunal beredskapsplikt, sivile beskyttelsestiltak og Sivilforsvaret (sivilbeskyttelsesloven) (LOV-2010-06-25-45).

Forskrift om kommunal beredskapsplikt. (2011). Forskrift om kommunal beredskapsplikt (FOR-2011-08-22-894).

FASE 1
PLANLEGGING



FASE 2: REISE TIL
ARRANGEMENT



FASE 3
INNGANG



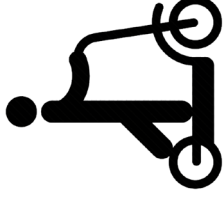
FASE 4
PÅ ARRANGEMENT



FASE 5
UTGANG



FASE 6: REISE FRA
ARRANGEMENT



KONTAKT-
REDUSERENDE
TILTAK

REDUSERE
KAPASITET

KONTAKT-
BEGRENSENDE
ARENADESIGN

SMITTE-
REDUSERENDE
TILTAK

HOLDNINGSKAMPANJE

KOMMUNIKASJON
& SMITTESPORING

KONTAKTINFO
VED KJØP AV BILLETT

TILDELT TIDSPUNKT
FOR OPPMØTE

GRØNN KØ OG
STATUS USIKKER-KØ

HØY FLYTRATE

1 METER AVSTAND

FYSISK ADSKILTE
KOHORTOMRÅDER

FARGEKODEDE
KOHORT-UTGANGER

TIDSFORSKJØVET
UTSLIPP

FLERE UTGANGER

HJEMMETESTING

REFUSJON AV
BILLETT VED SYKDOM

SJEKKE COVID-STATUS
VAKSINE/ANTIGEN/PCR

HURTIGTEST PÅ STEDET

MUNNBIND

EKSTRA RENHOLD &
HYGIENETILBUD

KONTAKTLØS BETALING

MINIMERE SANG/ROP

FESTIVALAPP MED PUSHMELDINGER

SMITTESTOPP-APP

VERIFISERE
KONTAKTINFO

Risiko: Potensielt antall smitteførende i arrangementets målgruppe

Vaksine Andel vaksinerte i arrangementets målgruppe	2 doser
---	---------

Grunnlag SYSVAK / FHI

Vaksine Antatt beskyttelse mot sykdom og smittespredning	1 dose	2 doser
--	--------	---------

Grunnlag 03.03.21: Foreløpige tall fra Storbritannia og Israel. Flere studier kommer fortløpende
--

COVID-19 immunitet Andel i arrangementets målgruppe som har gjennomgått sykdommen siste X måneder	
---	--

Grunnlag Kommer studier fortløpende.
--

Mørketall Antatt prosentandel smittede som ikke blir oppdaget	
---	--

Grunnlag FHI anslag

Prevalens av smitte Beregnet prevalens av smitte pr. nå. I samfunnet eller i arrangementets målgruppe	
---	--

Grunnlag FHI rapport, SSB befolkningsdata, arrangørs data om målgruppe
--

Arrangementsspesifikke faktorer og arrangørs tiltak med målbar effekt

PCR-testede Antall PCR-testet X antall timer før arrangementet	Sensitivitet
--	--------------

Grunnlag Helseapp eller annet bevis for test. Enighet om ant. timer gyldighet må oppnås. Sensitivitet basert på eksisterende studier
--

Antigen-testede Antall antigen-testet på arrangementetsdagen	Sensitivitet
--	--------------

Grunnlag Helseapp eller annet bevis for test. Enighet om ant. timer gyldighet må oppnås. Sensitivitet basert på eksisterende studier
--

Helsepass Risiko for feil eller forfalsket COVID-status, i prosent	
--	--

Grunnlag Arrangør krever fremvisning av Helsepass for tilgang. Risiko avhenger av teknologi og datainnlegging

Antall nærkontakter Antall nærkontakter en person i snitt har på arrangementet	Type arr.
--	-----------

Grunnlag Lav kvalitet på eksisterende data. Nye studier utføres medio mars 2021. Arrangørs risikovurdering / kunnskap om type arrangement og eventuelle andre tiltak påvirker antallet
--

Bruk av munnbind Bruk av munnbind i soner det ikke spises/drikkes	Beskyttelse	Andel etterlevelse
---	-------------	--------------------

Grunnlag Flere studier om effekt. Etterlevelse avhenger av holdninger, arrangørs håndhevelse og type arrangement
--

Fysisk distansering 1 meter distanse mellom deltakere. I soner eller arr. som helhet	Sone	Hele arr
	Andel etterlevelse	

Grunnlag Kjent effekt person til person. Etterlevelse avhenger av bl.a. holdninger, type arrangement, arrangørs håndhevelse, sitte- eller ståplasser
--

Kohorter Arrangementet gjennomføres helt eller delvis med kohorter. F.eks soneinndeling	Sone	Hele arr
	Kohort størrelse	

Grunnlag Kjent type tiltak. Ukjent effekt i arrangementer. Usikkert om det finnes gode nok data til å modellere. Stor psykologisk effekt
--



Restrisiko: Potensielt antall smittede basert på matematisk modellering

Publikumsreisen: Mulige tiltak og vurdering av disse		Formål	Generell kommentar	Kommentar til gjennomførbarhet	Avhengighet	Kommentar til konsekvens	Kommentar til robusthet / sårbarhet	Referanse(r)
Nr.	Fase	Formål	Generell kommentar	Kommentar til gjennomførbarhet	Avhengighet	Kommentar til konsekvens	Kommentar til robusthet / sårbarhet	Referanse(r)
1	Planleggingsfase / for arrangement							
1.1	Arangefaglig kompetanse / dokumentert kunnskap	Kvalitetssikring / Internkontroll	Sette krav til kursing av arrangør for å kunne sette høyere kapasitet	- Kan være luktrevende å lage kurset - Kan være vanskelig å sikre nok kurskapasitet		Vi anser at det er lite negative konsekvens for arrangør knyttet til dette tiltaket	Vi anser at dette tiltaket er robust	Produktkontrollen
1.2	Færre gjester / delvis kapasitet	Kontaktreduserende		Desto større reduksjon i kapasitet, desto vanskeligere vil dette tiltaket være for arrangør.		Kan ha store økonomiske konsekvenser dersom kapasitet reduseres betraktelig.	Tiltaket er svært robust.	Covid-19 forskriften §. 13a.
1.3	Programmere med tanke på jevnere distribusjon av publikum	Kontaktreduserende		Tiltaket ansees som enkelt å gjennomføre for små og mellomstore arrangementer. Kan være mer utfordrende for store folkenemngder.		Liten negativ konsekvens	Tiltaket er robust for billetterte arrangement, hvor en kan kommunisere med publikum i forkant.	
1.4	Innsamlere og bruke smittestopp	Smittesporing	Implementere en funksjon i festivalapp som kan advare når man har stått for nærme noen for lenge, og eventuelt spore hvem og hvor en smittet gjest har vært under arrangementet	Tiltaket vil være svært enkelt og gjennomføre		Man får en utvanning av myndighetenes app	Man kan være utfordrende og kontrollere	Smittestopp. Helsebygg
1.5	Integrere smittevernfunksjon i festivalapp	Smittesporing		Høy - Kjent teknologi				Covid-19 forskriften §. 13d.
1.6	RFID-brikker i festivalbånd for registrering av bevegelsestimer til enkeltpersoner på arrangementet	Smittesporing		Billett og armbånd med RFID-brikker eksisterer allerede og vil være lett å innføre. Det må vurderes om Smittestopp appen gjør tiltaket unødvendig.			Avhengig av at infrastrukturen fungerer. Tekniske problemer kan gjøre smittesporing vanskelig.	
1.7	Holdningskapsende arbeid	Smittesporing		Det er allerede gode etablerte kommunikasjonskanaler til publikum. Derfor vil tiltaket være lett å innføre.			Tiltaket vurderes som sårbart alene. Vurdering av publikum sine holdninger til smittevern må vurderes i sammenheng med forståelsen av publikum på arrangementet og grad av beviselse. Det kan være behov for tiltak for å støtte dette. F. eks vakhold.	
1.8	Holdninger, hva vi gjør for at det skal være trygt, og hvordan publikum kan hjelpe oss	Smittesporing		Høy			Robust og veletablert tiltak	https://ovidata.no/forskrift/2020-03-27-47026
1.9	Registrere alle ved billett kjøp (Navn / kontaktopplysninger)	Smittesporing	Navn, mailadresse og telefonnummer registreres allerede ved kjøp av billetter	Høy - Billettleverandører gjør dette allerede			Dersom en misler kontroll kan det lede til keær og opphopning av mennesker som kan øke smittefaren. Det må etableres en beredskap som sikrer at en opprettholder kontroll ved avvik	
1.10	Uformelle publikumsruter for innslipp / sirkulasjon / utslipp / avgang der folk har minst mulig kontakt med hverandre	Kontaktreduserende	En del av crowd management arbeidet	Kompetanse og tærkesett eksisterer allerede hos mange arrangører. Hvor lett det er å gjennomføre vil stå i forhold til arrangementets kompleksitet, antall publikum og publikumsprofil.			Ved mindre folkenemngder vil det være mulig å kontrollere dette, men det kan være vanskelig ved større folkenemngder.	
1.11	Underholdning/ aktiviteter eller annet som tiltrekker seg publikum, gjør at disse står med ansiktet vendt samme retning	Kontaktreduserende		Dette er endel av den eksisterende publikumsopplevelsen.			Redusjon i keær vil ha positiv effekt for publikumsopplevelsen og kan gi økt omsetning i salgspunkter	
1.12	Dimensjonere for minst mulig tær	Kontaktreduserende		Se kommentar til punkt 1. 10			Se kommentar til punkt 1.10	
2	Reise til (samme dag)							
2.1	Hjemmetesting	Syke skal holde seg hjemme		Hjemmetester finnes allerede	Testleverandører & aksept fra myndigheter	Det må avklares hvem som skal bære kostnadene av et slikt tiltak og hvem som skal administrere logistikken.	Avhengig av valgt teknologi vil det være en viss risiko for at noen lukser. Samtidig har vi generelt høy lititt til innbyggene i Norge. Med mange vaksinerte og fortsatt aktiv TISK er det lite trolig at dette er en betydelig smittesikrisdiaktor	Lindner et al. (2021) Roche (2021)
2.2	Distribuert hurtigtesttildud	Syke skal holde seg hjemme	Tester gjort på andre lokasjoner enn arrangementetsområdet	Avhenger av eksisterende testfasiliteters kapasitet	Aksept fra myndigheter til å bruke testing som risikoreduerende tiltak. Avtaler med testfasiliteter med tilstrekkelig kapasitet.	Dersom gjennomførningen av og kostnadene knyttet til hurtigtester legges på arrangør, kan dette være tungt å bære	Det er nok ikke godt nok å stole på publikum alene. Dette må kombineres med testing og andre tiltak	Syke må holde seg hjemme, link til FHI
2.3	Holdninger: Syke personer skal være hjemme	Syke skal holde seg hjemme		Tiltaket er velkjent i samfunnet allerede	Kommunikasjon	Ingen negativ konsekvens for arrangører	Kunder kan spekulere i refundering	
2.4	Enkelt å få refundert billetten (om du er syk)	Syke skal holde seg hjemme	Billett refunderes ved sykdom og mistanke om sykdom	Høy - rutiner for refundering finnes enda	Transportør / leverandør til transporttjenester	Tap av omsetning for arrangør	Viktig med god kommunikasjon og gjeme bekrefteise på slottid. Arrangør må ta hensyn til at publikum kan komme tidligere og senere.	
2.5	Publikum er fildelt slottid for ankomst / innslipp	Kontaktreduserende	Reduserer opphopning av personer i innslipp og redusert belastning av kollektivtransport	Tiltaket kan enkelt innføres, men gjennomførbarhet må vurderes opp i mot tilgjengelig tid, antall publikum og annet	Transportør / leverandør til transporttjenester	Kan medføre store kostnader bl.a. avhengig av restriksjoner på transportmiddelets fylingsgrad		
2.6	Kontrollert transport til og fra. Publikum med transportbehov får tildelt plass på transport	Kontaktreduserende	Reduserer trykk på innslippssystemet.	Høy - teknologi og fengingsmåte finnes allerede	Transportør / leverandør til transporttjenester			
3	Innslipp							
3.1	Sjekk COVID-status (COVIDpass)	Syke skal holde seg hjemme	Vaksinert (1 eller 2 doser og når?) / gjennomgått sykdom siste x mnd / Dagsforsk antigen-test eller x ant. timer gammel PCR-test	Høy internasjonal, medium nasjonal.	Aksept fra myndigheter / utvikling av app.		Anas som svært robust. Vil gi arrangør høy grad av kontroll.	Roqu / IATA / IBM https://www.healthpassportworldwide.com/
3.2	Hurtigtest onsite	Syke skal holde seg hjemme	Ikke ferdigutviklet tiltak som ansås å ha høy svært høy effekt	Kapasitet på hurtigtest på arrangementet er trolig begrenset. Spesielt på arrangement med høy kapasitet. Dette må utredes videre. Etablering av flere teststasjoner som ikke ligger rett ved arrangementet kan øke denne kapasiteten	Hurtigtester. Aksept fra myndigheter til å bruke testing som risikoreduerende tiltak.	Dersom gjennomførningen av og kostnadene knyttet til hurtigtester legges på arrangør, kan dette være tungt å bære	Anas som robust. Hey nok sensitivitet til å fange opp de mest smitteførende. Relativt liten risiko for falske positive.	
3.3	Separate kysesystemer. Grønn COVID-status og uslikker status trygg inn	Kontaktreduserende	Innslippssystemet deles opp for å lettere kunne få tilskuere trygg inn	Kjent og sikre metoder for å verifisere status. God kommunikasjon i forkant	Kjente og sikre metoder for å verifisere status. God kommunikasjon i forkant	Stor forskjell mellom antall personer i de ulike løene kan føre til misnøye og lange keær.	Behov for system som fanger opp personer i fell kø	
3.4	Ventemåte for testresultat som er separat fra innslippskø	Kontaktreduserende		Krever stor plass i nærheten av arrangementetsområdet	Stort areal i nærheten av innslipp		En bør ha svært robuste systemer for køhåndtering	
3.5	Avstandskrav (1 / 2 meter)	Kontaktreduserende	Godt dokumentert 80-90% virkning. Benyttes som hovedtiltak av myndighetene	Trolig greit å gjennomføre fim innslipp til arrangement	Stort areal i nærheten av innslipp		Økt antall personell på innslipp gir høyere kostnad.	
3.6	Høy flyrate	Kontaktreduserende	A passere noen = mye lavere smitterisiko enn å oppholde seg innenfor 1-2m radius i X ant. minutter	Medium - krever mye ressurser og mye personell	Personell, infrastruktur, areal		Trolig liten eller ingen negativ effekt for arrangør	
3.7	Elektronisk registrering av ankomst (navn og kontaktopplysninger)	Smittesporing		Kjent tiltak som allerede benyttes			Er avhengig av infrastruktur som internett og strøm. Tekniske problemer kan føre til utfordringer med smittesporing.	
3.8	Kohorter har separate, fargekodete innganger	Kontaktreduserende	Høy verdi med tanke på TISK og for å redusere arrangementets tilatte kapasitet. Usikker smittereduserende verdi blant annet med hensyn til hvor mange nærkontakter en smittet person i snitt vil kunne generere i løpet av et arrangement	Om arrangør allerede har lagt til rette for fysisk adskilte kohorter kan gjennomførbarheten være høy	Arangementstområdets utforming og areal dikterer hvorvidt tiltaket er gjennomførbart	Samsynlig store økonomiske konsekvenser for de største arrangørene. Avlysning trolig. Økonomiske konsekvenser også for mindre aktører eller aktører med ett fokuspunkt. Må ha innganger og fasiliteter likt med antall kohorter.		
4	Sirkulasjon							
4.1	Avstandskrav (1 / 2 meter)	Kontaktreduserende	Godt dokumentert 80-90% virkning. Benyttes som hovedtiltak av myndighetene	Mulig å gjennomføre for arrangementer med sittende eller statisk publikum. Ikke realistisk for store arrangementer med dynamisk publikum			Det kan være vanskelig å håndheve. Spesielt på arrangement med mange mennesker.	
4.2	Alkoholforbud	Efterlevelse av smittevernrøegne	Inntak av alkohol ender afferd. Folk vil ha større problemer med å etterleve smittevernrøegler.	Tiltaket vil være lett å etablere, men kan få svært negative konsekvenser			Vil kunne føre til at flere nyler alkohol før eller etter arrangementet. Dette kan skje privat eller ved at de oppsaker andre skjenkesteder.	
4.3	Faste tilviste plasser	Kontaktreduserende	Høy effekt ift kontaktreduksjon	Can redusere kapasitet betraktelig, samt være vanskelig å gjennomføre for et høyere antall publikum			Et robust tiltak men kan være vanskelig å håndheve at alle sitter på ilviste plasser dersom det er mange mennesker.	
4.4	Sitteplasser i spisedrikkesone	Kontaktreduserende	Høy effekt ift kontaktreduksjon	Trolig gjennomførbart for mange, men vil kunne kreve store arealer			Et robust tiltak slik vi ser det	
4.5	Munntind foruten drikke/spise	Redusere virusmengde i lufta. Redusere dråpsmitte		Trolig medium til høy i områder der munntind benyttes som hovedtiltak. Avhengig av hvor mange det er i snitt vil kunne generere i løpet av et arrangement	Publikums holdninger og etterlevelse av regler. Inne seljustis		Antatt medium robust. Avhenger av publikums forhold til smittevernrøegler og til arrangøren	
4.6	Kohorter, faste. Separate kohort-områder. Fysisk adskille	Kontaktreduserende	Høy verdi med tanke på TISK og for å redusere arrangementets tilatte kapasitet. Usikker smittereduserende verdi blant annet med hensyn til hvor mange nærkontakter en smittet person i snitt vil kunne generere i løpet av et arrangement	Utfordrende for store arrangementer med flere fokuspunkter. Trolig gjennomførbart for mindre arrangementer med relativt statisk publikum og ett fokuspunkt			Samsynlig store økonomiske konsekvenser for de største arrangørene. Avlysning trolig. Økonomiske konsekvenser også for mindre aktører eller aktører med ett fokuspunkt. Må ha innganger og fasiliteter likt med antall kohorter.	
4.7	Kohorter, dynamiske. Fargekodete bar- og spiseområder. Din billett er rød, du har adgang til rødt barområde	Kontaktreduserende	Kan ha en viss effekt, særlig i kombinasjon med bruk av avviklingsrutiner. Potensiel generere færre nærkontakter munntind	Mulig, men krevende. Separate serveringsområder krever areal, ressurser, flere leverandører, flere fasiliteter			Store økonomiske konsekvenser.	
4.8	Lage designerte bar- og spise områder med fysisk utslussing	Kontaktreduserende						
4.9	Ved bruk av leit vurdere åpne vegger for gjennomtrekk og utskifting lutt	Redusere dråpe- og aerosolsmitte	Høy effekt. Dokumentert høy risiko i lukkede rom med stillestående lutt	Vil være enkelt å gjennomføre når det er varmt ute.			Trolig liten eller ingen negativ konsekvens (når det er varmt ute)	

Publikumsreisen: Mulige tiltak og vurdering av disse									
Nr.	Fase	Formål	Generell kommentar	Kommentar til smittevernerverdi	Kommentar til gjennomførbarhet	Avhengighet	Kommentar til konsekvens	Kommentar til robusthet / sårbarhet	Referanse(r)
4.10	Kontaktløse betalingssystemer	Hygiene		Hindre indirekte smitte					
4.11	Restriksjoner på høy synging, roping hopping, dansing og klemming.	Redusere dråpe- og aerosolsmitte		Et viktig tiltak for å redusere dråpe- og aerosolsmitte	God og presis kommunikasjon med publikum vil være nødvendig for å få innført tiltaket. Hvor gjennomførbart tiltaket er må vurderes opp i mot publikumsprofil, grad av berøelse og antall publikum		Kan være negativt for publikumsopplevelsen	Kan være vanskelig å håndheve.	SAGE SP-B 21. aug 2020
4.12	Sikre høyere enn normal kapasitet ved barer, utsalgssteder, forflyhingspassasjer, baletter osv for å redusere køoppbygging	Kontaktreducerende		Kjent tiltak med høy effekt	Tiltaket anses som enkelt å gjennomføre		Større kostnad for arrangement	Et robust tiltak slik vi ser det	
4.13	Arrangementsapp som holder arrangementer i direkte kontakt med publikum	Kommunikasjon		Kan påvirke publikums utførelse og bevegelser på arrangementssområdet gjennom direkte kommunikasjon	Høy. Dette blir gjort hvert år.				
5	Utslipp								
5.1	Fleire utganger	Kontaktreducerende	Spre publikum på flere utganger for å minske tetthet.	Reduserer trengsel og vil gjøre det mulig å holde avstand	Vi være avhengig av arrangementskomitéens egenskaper og hvor publikums skal etter arrangementet. Kan trolig gjennomføres med enkle midler for mange arrangementer.		Ingen kjente negative konsekvenser	Vi anser dette som et robust tiltak, men vil være avhengig av god informasjon og et robust system for å spre publikum på de ulike inngangene	
5.2	Kohort-utganger (rød billett, rød utgang)	Kontaktreducerende	Spre publikum på flere utganger for å minske tetthet.	Reduserer trengsel og vil gjøre det mulig å holde avstand	Vi være avhengig av arrangementskomitéens egenskaper og hvor publikums skal etter arrangementet. Kan trolig gjennomføres med enkle midler for mange arrangementer.		Vi anser dette som et robust tiltak, men vil være avhengig av god informasjon og et robust system for å spre publikum på de ulike inngangene	Vi anser dette som et robust tiltak, men vil være avhengig av god informasjon og et robust system for å spre publikum på de ulike inngangene	
5.3	Ikke avslutte arrangementet brått, men la få folk til å forlate over lengre periode	Kontaktreducerende	Holdt barer / serveringspunkt åpne etter arrangement er avsluttet slik at publikum kan ha et tilbud mens de venter på avgang.	Reduserer trengsel og vil gjøre det mulig å holde avstand	Vi trolig være mulig å gjennomføre for mange arrangementer		Vi kunne føre til mer kostnader (lenger arbeidsstid) uten tilsvarende inntekter. Kan også komme i konflikt med en eventuell nedlegg og utlast.	Kan være veldig avhengig av tiltrekningskraften til artisten eller aktiviteten, vanskelig å be publikum om å være lenger dersom en ikke har et attraktivt tilbud.	
5.4	Trafikkskjøvet utslipp	Kontaktreducerende	Publikum blir sluppet ut fra arrangementet i puljer for å hindre høy tetthet ved utgang	Reduserer trengsel og vil gjøre det mulig å holde avstand	Bør trolig brukes i forbindelse med kohorter		Ingen kjente negative konsekvenser	Kan være vanskelig å gjennomføre uten kohorter.	
6	Hjernetise (eller "ut på byen"?)								
6.1	Koordinering med lokale myndigheter	Kontaktreducerende	Bevisstgjøre myndigheter på at publikum kan bli i området eller forflytte seg til nytt område etter arrangement	Reduserer trengsel og vil gjøre det mulig å holde avstand	Sees på som gjennomførbart. De fleste arrangementer av større arrangement har dialog med myndighetene i forkant og under arrangementet.				
6.2	Koordinering med kollektiv transportører, droser m.m.	Kontaktreducerende	Menneskenegdens forflytning etter arrangement	Reduserer trengsel og vil gjøre det mulig å holde avstand	Nødvendig planlegging og koordinering av økt transportbehov				

VEDLEGG 4 - Camping og overnatting under store utendørs arrangementer

Gruppen har bestått av:

Sandra Marie West – Riddu Riđđu Festival

Pål Trælvik – Norway Cup

Geir Helge Espedalen – Dyrsku'n

Camping og overnatting under store utendørs arrangementer

Mandat

Gruppen skal se på mulighetsrommet for å gjennomføre overnatting under arrangement/festivaler, herunder tiltak som må iverksettes for å sikre at risikoen for smittespredning ikke er større enn ellers i samfunnet.

Bakgrunn

Norge består av en mengde store og små arrangementer/festivaler som hvert år er med på å skape en tilhørighet, betydelig næringsutvikling og et kulturelt mangfold som landet virkelig kan være stolt av. Mangfoldet er en berikelse i seg selv, men det viser også at vi har ulike behov i forhold til gjennomføring under en smittesituasjon. Det går både på størrelse på arrangement, innholdet som blir presentert og tilgjengelige ressurser. Vi søker i dette notatet å komme frem med tiltak som er tilnærmet unisont for alle arrangører, utover dette vil det videre være lokale tilpasninger.

Som arrangører har vi lang erfaring og betydelig kompetanse på gjennomføring. Vi setter sikkerheten i høysete og vil på ingen måte fremskynde en gjenåpning på bekostning av sikkerheten og fare for spredning av Covid-19 utover det som er den generelle trusselen i samfunnet.

Vi mener klart at vi med våre forslag til tiltak, gitt en positiv utvikling ellers i samfunnet knyttet til Covid-19, vil vi med våre arrangement være en positiv bidragsyter til folkehelsen i samfunnet.

Videre så har våre gjester nå opparbeidet en betydelig kompetanse og erfaring knyttet til å opptre i det offentlige rom i forhold til den utfordrende smittesituasjon. Da blant annet camping i Norge ble gjennomført i omfattende grad sommeren 2020.

Tiltak

Vi legger til grunn at det blir foretatt hurtigtesting av alle våre gjester før inngang til camping/overnatting. Det vil videre bli etablert klare retningslinjer for testing under arrangementene.

Videre stiller vi oss positive til å utrede muligheten for etablering og bruk av vaksinasjons-/coronapass som verktøy for om mulig kunne lette på smitteverntiltak ved besøk på våre arrangement/festivaler.

NHO sin standard blir lagt til grunn for retningslinjene på camping.

Generelle retningslinjer:

- Kun forhåndskjøp av billetter til camping/overnatting
- Tildelte tidspunkter for innsjekking for alle gjester
- Alle gjester må benytte munnbind under innsjekking og det oppfordres til bruk der det ikke er mulig å opprettholde avstandskravet under arrangementet.
- Ansatte benytter visir under innsjekking, elles munnbind
- Kontinuerlig rengjøring av ulike kontaktflater
- Stasjoner for håndsprit og håndvask etter hensiktsmessig plan for sted
- Flere sanitær/toalettanlegg vil bli opprettet
- Skille utgang og inngang på campingen
- Prosentvis lavere kapasitet ut ifra smittetrykket
- Flere verter/vakter for å følge opp retningslinjene
- Opprettholde eksisterende reglement for plassering ref. brannberedskap, tilknyttet 3m avstand mellom hver campingenheter
- Tilrettelegging og informasjon tilknyttet avstandskravet på 1 m på hele festivalområdet
- Tydelig kommunikasjon til alle involverte parter, innleid personell, lag/foreninger, ansatte, deltakende aktører og besøkende

Spesielt for overnatting på skoler/gymsaler så vil følgende retningslinjer gjelde;

- Egen smittevernansvarlig for etablerte lag/grupper
- Smittevernansvarlig rapporterer hver morgen om deltakere i gruppen/lag/kohorten har utviklet Covid-lignende symptomer. Det vil så bli foretatt hurtigtesting og nærmere beskrevet tiltak iverksatt
- Det blir satt krav om 4 kvm per person
- Beredskapsplanene, med arbeidsbeskrivelser, organiseres etter «strenge tiltak, middels strenge tiltak og mildere tiltak». Dette for å være beredt på ulike smittesituasjoner når arrangementet går av stabelen.

I hvilken grad kohorter vil være mulig å praktisere vil variere hos den enkelte arrangør. Vi mener det er mulig hos enkelte arrangører å definere kohorter ut fra en prosentvis vurdering av smittetrykket, som blir skjermet fra resten av publikum under overnatting/camping, foran scenen, ved kjøp av mat og drikke og egne toaletter.

Oppsummering

Vi legger til grunn at det er viktig med en gradvis og forsvarlige gjenåpning av Norge og at merkostnadene knyttet til tiltakene bæres gjennom statlige kompensasjonsordninger.

Det vil være betydelige innsatsfaktorer som legges inn, både humankapital og kapital knyttet til disse tiltakene. Enhver arrangør kan likevel ikke sikre seg gjesters etterlevelse av gjeldende retningslinjer til enhver tid. Faktorer som inntak av alkohol vil åpenbart påvirke dette bildet. Det er grunnleggende for alle arrangører at det legges opp til gjennomføring som har like forventninger til publikum som en har ellers i samfunnet. Arrangøren vil ha sitt hovedfokus på tilrettelegging og mulighet for sosial distanse, hensiktsmessig infrastruktur og logistikk, samt tydelig kommunikasjon til deltakere.